

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XIII. V Ljubljani, 25. decembra 1941-XX. Štev. 52 (636)

Laž in zvižaja pogineta, samo resnica in pravica ostaneta.

Slovenski rek

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št. 345. Telefon št. 3332. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15395. — Kopirsov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti 2 liri v znakah.

NAROČNINA

1/4 leta 10 lir, 1/2 leta 20 lir, vse leto 40 lir. V tujini 64 lir na leto. — Naročnino je treba plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V pekatnem delu: enostopna petinna vrsta ali njen prostor (visina 3 mm in širina 55 mm) 7 lir; v rglanem delu 4.50 lir. V dvojnem traku celičar dogovor — Notice: vrstica 7 lir. Malo oglasi: beseda 0.50 lira. Oglasi-davci povsod se posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:

Italijanščina za Slovence

(Gl. str. 9.)

Eksc. Vis. Komisar v ljubljanskih javnih ustanovah

Na glavni pošti, v brezplačni kuhinji na velesejmu, v bolnišnici, v klavnici, v Prevodu in v viški meščanski šoli

Ljubljana, 17. decembra.

Dopoldne je posetil Eksc. Visoki komisar važne javne ustanove v Ljubljani. Najprej je posetil glavno pošto, kjer ga je sprejel direktor g. Stukelj, ki mu je razkazal vse urade v tem postopju. Eksc. Visoki komisar si je zelo pozorno ogledal delo na pošti ter se v vsaki pisarni tudi dolgo časa razgovarjal z uradniki. Predvsem se je zanimal, koliko let elužijo in kakšni so njihovi zaslužki. S precejšnjim zanimanjem si je ogledal telefonsko centralo. Ko si je podrobno ogledal vse poslopje, se je odpravil s svojim spremstvom na ljubljanski velesejem. Na veseličnem prostoru velesejma je ustanovljena javna kuhinja v nekdanjem Dožničarjevem paviljonu. V tej kuhinji, ki jo je organiziralo Pokrajinsko podporno društvo, bo dobilo vsak dan brezplačno hrano 500 potrebnih ljudi. V pošev bodo prišli predvsem brezposelni. Ta važna socialna ustanova bo ovrnjena 1. januarja.

Z velesejma se je odpravil Visoki komisar v splošno bolnišnico. Tu ga je sprejel upravnik bolnice dr. Fran ter ga pozdravil v imenu vseh zdravnikov in ostalega osebja. Najprej so si ogledali kirurško, ki zalaga si vodno paro za segrevanje grevcov vsa poslopja bolnišnice. V kiruršnici so nameščeni trije kofli, v kratkem pa bo zgrajen še četrti, v katerem bodo sežigali odpadke od operacij. V istem posloju so tudi mehanske delavnice, v katerih popravljajo razne operacijske instrumente. Eksc. Visoki komisar se je razgovarjal z delavci ter onim, ki imajo več otrok, tudi podaril primerne zneske denarja.

Otdod so odšli v novozgrajeno univerzitetno kliniko. Tu jih je sprejel Predstojnik klinike prof. dr. Lavrič. Gostje so si ogledali veliko operacijsko dvorano, sobo za rentgenske preiskave ter vse bolniške sobe. Profesor dr. Lavrič je naprosil Eksc. Visokega komisarja, naj bi interveniral na mednarodnih mestih, da bi dovolili dobavo raznih naprav, katerih dobava je sedaj zelo otežkočena. Eksc. Visoki komisar je obljubil, da se bo zavzel za to in napravil vse, da dobi klinika čimprej vse potrebne stvari.

V bolniških sobah se je Eksc. Visoki komisar pristočno razgovarjal s bolniki, zanimal se za njihove bolni in jim želel, da čimprej okrevaajo. Prištedno je bilo njegovo snidenje z deškom Francikom iz Preserja. Ko je Eksc. Visoki komisar zvedel, da je mali bolnik iz Preserja, ga je takoj vprašal, ako ga je videl, ko je bil na obisku v njegovi vasi. Francik je radodetno odgovoril, da se ga od takrat še zelo dobro spominja. Temu dečku je Eksc. Visoki komisar poklonil kot bečično darilo nekaj denarja, s katerim si bo lahko Francik kupil, kar si želi. Tudi v drugi sobi, kjer so mali otroci, je Eksc. Visoki komisar ostal dolje časa in se zanimal za igre, s katerimi so se igrali. Ta soba ni videti, da bi bila bolniška, temveč je prava igralnica dece. Stene so živo poslikane s pestrimi slikami, ki jih je napravil akademski slikar Cargo.

Iz kirurškega oddelka so odšli gostje v prvo nadstropje klinike, kjer ima svoje prostore medicinska klinika. Predstojnik prof. dr. Lušický je razkazal gostom svetle snažne prostore, ki si jih je Eksc. Visoki komisar z velikim zanimanjem ogledal. Ko mu je predstojnik oddelka prof. Lušický izrazil nekatere želje, je Visoki komisar obljubil, da bo zadevo uredil. Ko je Eksc. Visoki komisar videl, v kakšnem vzornem redu so vsi prostori tega poslopja, je želel prisotnim zdravnikom veliko uspeha pri njihovem delu ter se je po tem precej časa trajajočem obisku poslovil od njih.

Z univerzitetne klinike se je podal v dermatološki oddelak. Tu ga je vodil po posloju šef-primarij dr. Demšar. V tem paviljonu je vse na tesnem. Sobe so prepolne bolnikov. Eksc. Visoki komisar je napovedal, da se bo v pričetku prihodnjega leta takoj pričel graditi infekcijski oddelak. To bo tudi začetek obnavljanja splošne bolnišnice po novem velikem načrtu ki

bo zagotovil vsa potrebna poslopja, s čimer bo odpravljeno pomanjkanje prostorov. S tem je bil tudi zaključen obisk oddelkov za zdravljenje bolnikov.

Eksc. Visoki komisar si je zatem ogledal v upravnem posloju bolnišnice načrte za gradnjo novih objektov in razširjenje že obstoječih paviljonov. Obljubil je, da se bo zavzel za ta velikopotezni načrt in obenem tudi določil, da se gradnja prične že v pričetku prihodnjega leta.

Naslednji obisk je veljal mestni klavnici. V imenu osebja ga je pozdravil direktor dr. Pestotnik, ki je nelo vodil visoke goste po klavničnih prostorih. Prav tako kakor povsod drugod se je tudi tu Eksc. Visoki komisar predvsem zanimal za življenjske razmere uslužbencev. Tu si je ogledal tudi skladišča masti in čira, ki jih ima v mestni klavnici Prevod.

Ko si je ogledal vse prostore, se je Eksc. Visoki komisar poslovil od g. direktorja in delavcev ter se nato odpravil v skladišče Prevoda, ki je v nekdanji milarni na Viču. Šef Prevoda za Ljubljansko pokrajino, polkovnik Carlo Strada, je Eksc. Visokemu komisarju obrazložil delovanje tega urada. V tem skladišču so živilske zaloge za Ljubljano in bližnje občine. V njem so velike zaloge živil, ki jih je priskrbela prabivalcem Ljubljanske pokrajine fašistična vlada. Eksc. Visoki komisar je dal še nekatera navodila g. polkovniku, nakar se je poslovil.

Po končanem obisku v skladišču Prevoda so se visoki gostje odpeljali v poslopje meščanske šole na Viču.

Direktor meščanske šole g. Fakin je izrazil vdane pozdrave učiteljstva in učencev meščanske šole. Eksc. Visoki komisar se je zanimal, koliko učencev je že vključenih v novi mladinski organizaciji Ljubljanske pokrajine GILL.

Prisotnim učiteljem je na kratko obrazložil vse plemenito delo, ki ga ima ta organizacija za slovensko mladino, in je pri tem poudarjal vsa dobra dela, ki jih je že izvršila ta organizacija za slovensko šolsko mladino. Visoki gostje so odšli v pritrilne prostore, kjer je pravkar obedovalo 110 otrok osnovne in meščanske šole v prostorni jedilnici. Ko so prispeli Visoki komisar in ostali gostje v jedilnico, jih je mladina navdušeno pozdravila. Tri deklice so Visokega komisarja v imenu vseh otrok, ki dobivajo hrano v kuhinji GILL-a v meščanski šoli na Viču, pristočno pozdravile ter mu izročile šopek lepega cvetja. Eksc. Visoki komisar je bil zelo vesel tega pozdrava in deklice tudi obdaroval. Eksc. Visoki komisar se je dalje časa mudil med mladino in se z otroki tudi razgovarjal. Ogledal si je tudi veliko snažno kuhinjo, v kateri pripravljajo vsak dan brezplačno hrano 110 otrokom.

Ko je odhajal iz velikega šolskega poslopja, so Visokega komisarja pred šolo pričakovali otroci, s katerimi se je prav tako precej časa razgovarjal. Zanimalo ga je, koliko ur imajo šolske pouka in kako se kaj učijo. Želel jim je obilo uspeha pri učenju in jih vzbujal k nadaljnjemu marljivemu delu v šoli.

Končno je Visoki komisar obiskal še vojaško bolnico, kjer se je dalje časa pomudil med bolnimi vojaki.

Karakteristika vojne na vzhodu

»Völkischer Beobachter«, osebno glasilo nemškega kanclerja Adolfa Hitlerja, je te dni priložil na uvodnem mestu članek izpod peresa vojaškega strokovnjaka podpolkovnika Soldana o »Karakteristiki vojne na vzhodu«. Članek je ponatisnil v izčrpnem izveščku tržaški »Piccolo« in po njem ga povzemamo tudi mi.

Pisec članka se v uvodu sklicuje na švicarskega vojaškega pisatelja generalštabnega polkovnika Dänikerja, ki je zapisal, da splošno razširjeno naziranje o kratkotrajnosti vojne na Ruskem ni izviralo iz nemškega vrhovnega poveljstva. Nasprotno, ugotavlja Däniker, če sploh kdo, je bilo nemško vrhovno poveljstvo kolikor toliko točno informirano o moči sovjetke vojske; zvedalo se je, da bo vojna z Rusijo trda

in dolga. Svetovna javnost, je zapisal Däniker, nima o dejanskih razmerah nikakršne prave predstave, zato bo doživela veliko presenečenje.

To presenečenje, nadaljuje Soldan, že danes opažamo v širokih slojih. Dvoje ga je še pomnožilo: prvič Sovjetska Rusija nalašč ni vrgla v boj proti Fincem leta 1939/40. vsega svojega modernega orožja, drugič je pa v tisti vojni pokazala le neznatne vojaške sposobnosti. Od takrat so Rusi skušali z vsemi močmi povečati moč in udarnost svoje vojske. Z brutalno brezobzirnostjo, ne menec se niti za najskromnejše življenjske potrebe ljudstva, je Sovjetska Rusija izpopolnjevala svojo obožbo. Črpa jo iz neizmernega, že od nekdaj vojaško izbornega človeškega rezervoarja, je znala gospodarske, predvsem pa v epovod silno podcenjevane industrijske sile

dežele smotno uporabiti za izdelavo najmodernejšega vojnega materiala.

To je zado tno dokazal dosedanj potek vojne. Na zemlji je ni dežele razen sovjetske države, ki bi mogla prenesti toliko krvnih žrtev, izgubiti toliko milijonov ujetnikov in tolikšne količine vojnega materiala, ne da bi obležala v zadnjih vdihljajih. Sovjeti pa kažejo Evropcem kar nerazumljivo neobčutljivost in odpornost, s katero zmerom iznova ustvarjajo nove fronte.

Samo tisti, kdor je v svetovni vojni doživel množinske napade Rusov, si bo mogel ustvariti skromno predstavo o tem, kar se danes dogaja na vzhodu. Skromno, pravim, zakaj carski vojak je bil vojaško mnogo manj vreden od našega, medtem ko nam je boljševiški danes najmanj enakovreden, mnogokrat nas pa celo prekaša. Nič ne kaže, da bi uničevalni nemški udarci zbudili spoznanje, da je vendar sleherni odpor zaman. Zmerom iznova Rusi fronte zakrpajo, zmerom iznova vržejo v boj nove množice. Niti pedel zemlje ne purte, dokler jih nemški vojaki ne prisilijo v to. Pri tem je vseeno, ali izvira železna disciplina od židovskih komisarjev ali od časa drugega. Veekako ta disciplina obstoji in z njo je treba računati. Človek ima vtis, da so boljševiški oblastniki, čim bolj se jim bliža poslednja ura, tem

brutalnejši v svojem terorju, s katerim krote tako rekoč brezvoljne, na najnižji kulturni stopnji stoječe množice, in da tem brezobzirneje zahtevajo od moštva in dosežejo od njega obrambo slednjega kvadratnega metra zemlje njihove domovine.

Se na nobenem bojišču, nadaljuje pisec, se nismo doslej pomerili s sovražnikom, ki bi se boril tako odločno in tako napadalno. Iz tega se pa zrcali tudi vsa neizmerna težavnost vojne na Ruskem.

Kje bo konec, se izprašuje pisec. Tri vojaške cilje ima ta vojna: 1. uničenje boljševiške vojske; 2. razbitje najvažnejših industrijskih središč; in 3. varovanje tistih predelov, ki jih potrebuje evropska celina, da bo varna pred blokado. Po štirih mesecih vojne, ugotavlja Soldan so te naloge v glavnem izpolnjene. Njih popolno izvršitev utegne vremenske razmere na bojišču sicer zavleči, nikačor pa ne ogorčiti. Na koncu vojne na Ruskem ni treba, da pride kapitulacija kakšne vlačje. Vojna se bo končala, kadar bo do konca uredeni nemška voja, da se Evropa za svo večnot osvobodil silekonega resnega boljševiškega pritiska. Zatorej ne gre za to, da bi venomer, skora dr brez čilja mednarodne beseddanjo globino Sovjetske Rusije. Evropska celina ima svoje naravne meje.

Obsodba skupine teroristov

PREPIS

Razprava z dne 15.—16. decembra 1941. V imenu Nj. Vel. Viktorja Emanuela III., po milosti božji Kralja Italije in Albanije, Imperatorja Abesinije.

Vojno vojaško sodišče II. armije, oddelek v Ljubljani, je izreklo naslednjo sodbo

in zadevi proti:

1. Serčerju L'ubomiru, očeta Ivana in matere Budihna Ivane, rojenemu v Ribemberku 1. avgusta 1915. in pristojnemu v Ljubljano, zaprtemu v vojašnici V. E. v Ljubljani;
2. Verbiču Ivanu, umrlega Ivana in žive Marije Pire, rojenemu 18. marca 1918. v Prevalcu in pristojnemu v Jezero pri Tomišlju;
3. Karižu Valentinu, očeta Antona Stolfe in matere Katarine Kariž, rojenemu 18. februarja 1903. v Trstu in bivajočemu v Ljubljani;
4. Kogoju Radu, očeta Petra in matere Marije Lekarner, rojenemu 3. novembra 1921. v Podmelcu (Udine), pristojnemu v Ljubljano;
5. Kranjcu Karlu, pokojnega Stefana in žive Marije Rijavec, roj. 19. februarja 1915 v Trstu in bivajočemu v Ljubljani, Ciglarjeva ulica;
6. Gnidici Alojziju, očeta Alojza in matere Kramar Josipine, roj. 9. novembra 1920. v Dolenji vasi in tamkaj bivajočemu;
7. Kelvišerju Francu, očeta Francea in matere Gazopatnik Marije, roj. 12. februarja 1920. v Ljubljani in tamkaj bivajočemu;
8. Lipovec Filipu, očeta Mihaela in matere Skrab Marije, roj. 27. aprila 1923. v Ljubljani in tamkaj bivajočemu;
9. Walla Emeriku, očeta Alojza in matere Antonije Loitz, roj. v Ljubljani.

Obtoženi

a) sodelovanja v oboženi tolpi v smislu čl. 16 proglašena z dne 3. oktobra 1941, ker so na ozemlju Loža in drugod sodelovali pri oboženi tolpi, da bi izvrševali zločine proti varnosti in osebnosti države; z obtožilnostjo za Serčerja, da je bil pobudnik, organizator in voditelj;

b) napada na življenje in osebno svobodo pripadnikov Oboženi sil v smislu čl. 7. navedenega proglašena, ker so na ozemlju Loža izvršili napade na življenje in osebno svobodo pripadnikov oboženi sil s tem, da so proti njim izstrelili več strelcev iz orožja (pušk in avtomatskega orožja) ter z metanjem ročnih granat, s čimer so povzročili 25 vojakom poškodbe na raznih delih telesa.

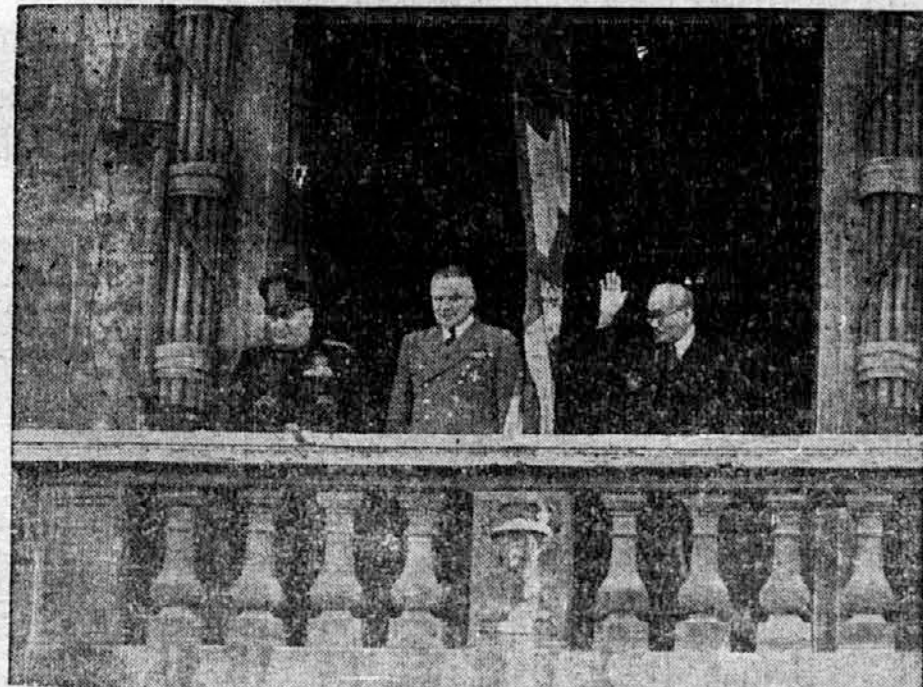
Omissis

Iz teh razlogov: oprošča obtožena Kranjnerja Viktorja pripisanih mu zločinov zaradi pomanjkanja dokazov in odreja takojšnjo njegovo izpustitev, razen, ako ni zadržan iz drugih vzrokov;

oprošča obtožena Gabrovec Friderika, Makuca Dragomira zločina iz čl. 7. Ducejevega proglašena z dne 3. oktobra 1941 zaradi pomanjkanja dokazov, smatra pa oba za krive zločina iz čl. 16. istega proglašena ter ju glede na njuno mladoletnost, uporabljajoč čl. 65. k. z. obsoja na kazen 20letne roblje z vsemi zakonitimi posledicami; oprošča obtožena Kelvišerja Franc, Gnidico Alojza, Walla Emerika, Koželja Jožeta in Miklavca Milana zločina iz čl. 7. Ducejevega proglašena z dne 3. oktobra 1941 zaradi pomanjkanja dokazov, a jih smatra za krive zločina iz čl. 16 istega proglašena in jih obsoja na dosmrtno roblje z izgubo javnih služb in z vsemi zakonitimi posledicami;

izreka obtožence Serčerja Ljubomira, Verbiča Ivana, Kariža Valentina, Kogoj Rada, Kranjca Karola, Lipovca

Nadaljevanje na 2. strani

Il Duce annuncia dal balcone di Palazzo Venezia lo stato di guerra con gli Stati Uniti. Al suo fianco gli ambasciatori di Germania e del Giappone. — Duce proglašena z balkona Beneške palače v Rimu vojno z Združenimi državami. Poleg njega stojita nemški in japonski velenoslanik.

Filipa, Žagarja Ignaca, Janežiča Ladislava krive pripisanih jim zločinov in jih obsoja na smrtno kazen z vsemi zakonitimi posledicami;

obsoja obtožence: Kelvičarja Franca, Guidico Alojza, Walla Emerika, Kozelja Jožefa, Miklavca Milana, Gobrovca Friderika, Makuca Dragomira solidarno na sodne stroške;

odreja zaplembo orožja in vseh ostalih stvari v sodni zaplembi;

odreja objavo te sodbe v izvlečku v listih »Il Piccolo« v Trstu in »Juruc« v Ljubljani.

Tako sklenjeno v Ljubljani, 16. decembra 1941.

Predsednik, s. r. polk. Antonino Benivasa; poročevalec, s. r. cap. A. Grossi.

Da prepis odgovarja izvirniku: kancelist, s. r.

L. S. (Vojno vojaško sodišče II. armije).

Naredbe Visokega Komisarja

Ureditev prodaje in potrošnje mesa

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino

na podstavi kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291, glede na svojo naredbo z dne 6. junija 1941-XIX št. 41 in smatrajo za potrebno, da se uredita prodaja in potrošnja mesa,

odreja:

Clen 1. Meso se sme prodajati ob spodaj navedenih dnevih:

ob sobotah, nedeljah in ponedeljkih: goveje meso (vštevši telečje), ob torkih: sveže svinjsko meso, ovčje in kozje meso,

ob torkih, sredah in četrtkih: gnjati, prekajeno svinjsko meso, tlačenske in klobase vobče, konjsko meso in perutnina,

ob vseh dneh v tednu: drobovje, kunčje meso in dlakasta in pernata divjačina

Clen 2. Porazdeljevanje mesa uredi in racionira Prehranjevalni zavod Ljubljanske pokrajine.

Clen 3. Mesarji in prodajalci mesa na drobno morajo sprti voditi prejemno in oddajno knjigo o mesu in mesnih izdelkih, ki jo poprej vidira Prehranjevalni zavod Ljubljanske pokrajine.

Clen 4. Restavracije, gostilne in krčme in drugi taki gostinski obrati smejo oddajati jedila, pripravljena z mesom, samo ob dneh iz čl. 1., ko je dovoljena prodaja take vrste mesa.

Mesni obrok brez kosti ne sme biti težji od 100 g, s kostmi ne težji od 150 g, in se nanaša ta teža na zgotovljeno jed.

Clen 5. Kršitve določb te naredbe in naredb, ki jih izda v izvrševanju njemu podrejenih podrejenih Prehranjevalni zavod Ljubljanske pokrajine, se kaznujejo z zaplembo blaga in z kazenskim ali dokončnim odvzemanjem obratne pravice, poleg tega pa prodajalec kakor tudi kupec ali potrošnik v denarju do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do šestih mesecev.

Clen 6. Razveljavljajo se vse določbe, nasprotujoče tej naredbi, ki stoni v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 15. decembra 1941-XX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: EMILIO GRAZIOLI

Prepoved dostavljanja živil na dom

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal odredbo, po kateri čl. 1 je prepovedano dostavljati na dom vsa racionirana živila in meso, bodisi sveže ali tlačenske in klobase vobče ali prekajeno ali kakor koli predelano. Po čl. 2. se kršitvi tega določb, tako prodajalci kot kupci, kaznujejo v denarju od 100 do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do 6 mesecev. Vselej pa se blago zapleni in se prodajalcu lahko začasno ali dokončno odvzame obratna pravica. Naredba je stopila v veljavo z dnem objave v Službenem listu, t. j. 17. decembra.

Gostilne na božični dan

Po pooblastilu Eksc. Visokega Komisarja javljamo:

Na božični dan (25. t. m.) smejo restavracije, gostilne, krčme in drugi podobni gostinski obrati, javne kuhinje in slično, postrežiti z jedili, pripravljenimi s katero koli vrsto mesa. Prehranjevalni zavod Visokega Komisarjata za Ljubljansko pokrajino.

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

veljavne od ponedeljka 22. t. m. do nadaljnjega.

Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konzumentov, pridelovalcev in prodajalcev je mestni tržni urad spet Visokemu Komisarjatu predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani ter jih ta odobril.

Z odlokom VIII-2 št. 1564-1 Visokega Komisarjata za Ljubljansko pokrajino veljajo za Ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka 22. decembra 1941. zjutraj dalje, dokler ne izide nov cenik.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Domači krompir na drobno 1.30 L; zelne glave na drobno izvod 10 kg 1 L; zelne glave na debelo 0.80 L; kislislo zelje zeljarjev z obrtniškim listom na drobno 2.50 L; kmečko kislislo zelje na drobno 2 L; repa na drobno izvod 10 kg 0.70 L; repa na debelo 0.50 L; kislisla repa 2 L; rdeče zelje 1 L; ohrovt 1.50 L; cvetača 3.20 L; brstni ohrovt 5 L; koleraba 2 L; ru-

Blagoslovljen in zadovoljen Božič

želita vsem cenjenim naročnikom in bralcem, inserentom in prodajalcem uredništvo in uprava »Družinskega tednika«

*****

mena koleraba 0.70 L; rdeča pesa 2 L; rdeči korenček brez zelenja 2.50 L; rumeno korenje na drobno 0.80 L; črna redkev 1.20 L; osnaženi hren 3 L; peteršilj 3 L; por 3 L; zelera 2.40 L; sopek zelenjave za juho s korenčkom 0.30 L; domača čebula 2 L; šalota 2 L; česen, 25 glavice na kilogram, 4 L; otrebljena endivija 3.80 L; otrebljeni veliki motovilec 8 L; otrebljeni mali motovilec 12 L; domači otrebljeni njivski radič (cikorija) 3 L; siljeni radič, gojen v škafih in gredah, 10 L; mehka špinača 3 L; suhe bezgove jagode liter 6 L; kilogram suhega šipka 8 L; kilogram suhega lipovega cvetja 20 L. Domača jabolka: I. vrsta: kamadska dolenjska voščenska, renete (Harbertova, šampanjska, landsberška, kaselska in Baumanna) 5 L; II. vrsta: kosmač, zelence, tafelček, rožmarinček, carevič 4 L; III. vrsta: vsa zdrava drobna jabolka 3 L; domači kostanj 3 L; domači orehi na drobno 11 L; orehova jedra I. vrste 38 L; orehova jedra II. vrste 35 L. Kunej žive teže 10 L. Jajce 1.75 L kunej.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozorjamo pa, da vse te cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker je za iz drugih pokrajin vvoženo blago v veljavi cenik za zelenjavo in sadje št. 6 na rumenem papirju.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenemu blagu, ne samo na živilskih trgih na Vodnikovem in Pogarčarjevem trgu ter v Mostah, temveč sicer pri vseh prodajalcih in prodajalcih v vsej mestni občini Ljubljani.

Kakor je strogo prepovedano prodajanje blaga nad najvišjimi dopustnimi cenami, enako oblasti zasledujejo in kaznujejo tudi preplavanje. Gospodinjje in kupovalke naj same

pomagajo pri nadzoru najvišjih cen ter podpirajo uradne organe v boju proti druginji, predvsem naj pa v splošno korist pomagajo preganjati verižništvo in izkoriščanje prebivalstva posebno o praznikih.

Uredbo o izvajanju javnih del v Ljubljanski, Reški, Zadrski, Splitski in Kotski pokrajini je izdal Vel. Kralj in Cesar Viktor Emanuel III. Po tej uredbi je odobrenih 500 milijonov lir za izredna javna dela v omenjenih pokrajinah. Uredba je bila objavljena v »Gazzetta Ufficiale del Regno d'Italia« z dne 6. decembra.

Duce je pregledal neko pehотно divizijo v srednji Italiji, ki je zaključevala svoje vežbe. Prepričan se je o odličnem razpoloženju in popolni telesni zmogljivosti čet, ki so v petih dneh prekorčili 160 km hribovitega terena. Po pregledu je Duce nekaj kilometrov peš krenil na čelu kolone. Prebivalstvo mu je priredilo navdšene manifestacije.

Obdarovanje otrok za praznik tako imenovane »Ducejeve Bečene« dne 6. januarja vsakega leta pripravljajo v organizaciji GILIA. V ta namen je imel podpoveljnik liktorske mladine prof. Cassani posvetovanje s predstojniki ljubljanskih ljudskih šol, po naročilu Vis. Komisarja. Otroke bodo obdarovali z obleko, obutvijo in drugimi potrebščinami.

Eksc. Visoki Komisar je v vladni palači srečel rektorja in profesorje ljubljanskega vseučilišča. Rektor je prebral vdanostno izjavo profesorskega zbora. Visoki Komisar se je zahvalil in z navzočimi govoril o vprašanjih, ki jih bodo rešili.

Eksc. Visoki Komisar si je ogledal razstavo impresionističnih mojstrov v galeriji Obernel. Spremljali so ga poleg njegovih sodelavcev tudi slikarji Jakopič, Jama in Sternin. Vis. Komisar si je pozorno ogledal razstavo in je ob odhodu izrekel priznanje razstavljalcem.

Kancler Hitler je 19. t. m. sam prevel neposredno poveljstvo nemške vojske. Ob tej priložnosti je izdal povelje na svojo vojsko in oddelke SS, v katerem utemeljuje svoj korak. Ob tej priložnosti izreka priznanje doseženemu vrhovnemu poveljniku nemške vojske generalu Brauchitšču. Prav tako so izdali v Berlinu poročilo iz vojaških krogov, v katerem pravijo da nova razvrstitev nemških čet na vzhodu ni nikjer prekorčila v naprej določene prezimovalne črte.

OKVIRJENJE SLIK

solidno delo, nizke cene

I. GAMBERGER

LJUBLJANA, Kolodvorska 18

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je odredil, da so plačila šolskih dask za vpis v šolo in za izdajanje spričeval opozrejeni učenci katerih starši imajo sedem ali več otrok, plačevati tako pa plačajo tisti, ki imajo pet ali šest otrok. Oprostitve ne velja za ponavljanje razreda. Takse, ki so jih starši že plačali v tekočem letu, dobre nazaj, če vlože nekolkovano prošnjo na ravnateljstvo šole.

Zdravstvena avtokolona pod vodstvom dr. Duceja je že drugič obšla Smarjevo. Zdravniki so v dveh dneh pregledali 2600 občanov. Razen šolske mladine so pregledali tudi veliko odraslih.

Albanija se je v smislu Kraljevega zakona pridružila Italiji in napovedala vojno Združenim državam. Albanska brzojavna agencija sporoča, da je Albanija ponosna, da lahko sodeluje pri uvedbi novega reda na svetu in da je pripravljena za dosego cilja žrtvovati katero koli žrtev.

Italijansko-hrvatski razgovori ki so se vršili v Benetkah med zunanjim ministrom Cianom in Poglavnikom Pavelićem so se pretekli teden končali. Razgovori so bili zelo prirejeni. Po končanem delu sta se državnik podala v mesto in si ogledala nekatere zanimivosti. Nato se je Poglavnik Pavelić odpeljal v Florenco, kamor ga je spremljal hrvatski ruski poslanik, hrvatski zunanji minister. Finančni ministri in ministri za pravosodje. Sprejeli so za zastopniki upravnih in vojaških oblasti.

Seja odbora za zasebno zavarovalstvo se je vršila pretekli teden v vladni palači pod vodstvom Eksc. Vis. Komisarja Graziolija, po čigar odloku so odbor ustanovili. Na seji so razpravljali o vseh važnih vprašanjih.

Italijansko finančno ministrstvo je podprlo rok za zamenjavo srebrnih italijanskih kovancev do 28. februarja 1942.

Ob spremembi stanovanja naznanite svoj novi naslov mestnemu prekrbovalnemu uradu v Ljubljani, zaradi pravočasne dostavitve živilskih nakaznic.

Za zatemnitev oken itd. kličite telefon 46-90, tanežnik Ivan Habič, Ljubljana, Poljanska 17.

Osrečne vesti

Umrlj so:

V Ljubljani: Marjan Lenac, stud. tehnike; Marko Dernovšek, poročnik, goščinar in lesni tveavec iz Save pri Litiji; Antonija Kaplčeva; inž. Jojo Žužek; Marija Erjavčeva; Anton Alexandrovits, mašor v pok.

V Idriji: 78letni Ivan Smuk, posestnik.

V Mariboru: 71letni Edvard Kramarič, železniški strugar v pok.

Na Rakeku: Petreček Domicelj.

V Biatu pri Grosopljem: Neža Adamčeva.

Naše sožalje!

Planinski roman Ivana Bučerja

KOČA NA ROBU

je izšel v odlični knjižni opremi

Dobite ga v knjižarnah ali pa naročite pri založbi

LJUBLJANA, HOTIMIRJEVA 7

Cena L. 54.—

Listek »Družinskega tednika«

DELAJTE ZAPISKE!

Napisal Robert R. Updegraf

Največja težava pri večini ljudi je v tem, da so psihično leni. Preveč površno mislimo. Mnogo beremo, a si ne vzamemo časa, da bi tisto, kar smo prebrali tudi »prebavili«. Ne razmišljamo o tem, ne primerjamo to s svojimi izkušnjami, opazovanji in znanjem. Se več: pri branju se niti toliko ne ustavimo, da o se nam tisto, kar sm. novega izvedeli, vtisnilo v snoon. Kolikokrat se zgodi, da nam šine v glavo nova misel? In kolikrat je poskušamo primerjati s svojimi pogledi?

»Mirno sedite in zapisujte nove misli,« je rekel neki učenjak. Ena ali dve uri, ki jih žrtvujemo v ta namen, bo postal za nas kmalu najpriljetnejši čas.

Če hočemo bogatiti svoje duševno življenje, bomo najbolje uspeli, če se nevdajmo delati zapiske.

Ljudje radi pozabljajo

V prvi vrsti je odveč brati, če ste pri tem tako površni, da branje ne pusti trajnega vtisa v vaši duševnosti. Misli so silno drobne, naša pamet je pa podobna redkemu situ. Neki pisatelj je to povedal v neki svoji pripovedki:

»Strahot tistega časa,« je rekel neki kralj, »ne bomo nikoli pozabili.«

»Pozabil boš,« mu je odgovorila kraljica, »če si tega ne zapíšeš.«

gah in razgovorih — vse to bomo pozabili, če si jih ne bomo zapisali.

Primer velikih ljudi

Zapiski še ne roče genija, a simptomatično je, da je veliko število slavnih ljudi delalo zapiske. Charles Darwin, slavni naravoslovec, je popisal celo vrsto listov posebno takrat, kadar se je znašel pred novimi dejstvi ali teorijami, ki se niso skladale z njegovimi odkritji, ker neprijetne misli in dejstva dosti hitreje pozabimo, kakor pa prijetne.

Robert Stevenson, angleški tumbitelj, je nosil s seboj v tej dve knjigi — eno, ki jo je bral, in drugo, v katero si je vse važno zapisoval. Thomas Hobbes, slavni angleški filozof, ki je s svojimi mislimi že v 17. stoletju zadivil Evropo, je je s seboj na sprehođe palico; v njenem ročaju je imel skrito črnilo in pero. V žepu je zmerom nosil zvezek, ki ga je izvlekel, kadar koli mu je v glavo šinila kakšna misel. Jonathan Edwards, teolog in metafizik, eden izmed največjih mislecev zgodnje Amerike, je zapisoval nove misli, ko je jezdit na konju in je listke prinenjal na plašč. Tako je pogosto prispel na cilj, ves posut z listki.

Prednosti zapiskov

Že samo s tem, da si misel zapíšeš, jo po zakonu o asociaciji predstav trdneje vtisnemo v spomin. Zakaš si torej ne bi napravili zbirko zapiskov, ki jih bomo poverili varuhu svojih možganskih reakcij, da jih vrstni na pravo mesto v zakladnici našega duhovnega življenja? Naše duševno bogastvo je pogosto odvisno od vsebine, od zbirke naših surovin — to se pravi od misli in domislic, ki se jih poslužujemo.

Druga prednost zapiskov je v tem da se z njihovo pomočjo lahko naučimo ocenjevati svoje misli, tako da nam postanejo prvo pomožno sredstvo za njihovo klasifikacijo. Zapisovanje zapiskov samo po sebi je vaja v

izbiri. Zapiski bistrega in izurjenega opazovalca so podobni plastičnim in ostrim slikam osnovnih misli.

Ustvarjalna uporaba teh zapiskov pa daje zapiskom njihovo končno vrednost. Naše glavne ali osnovne misli nam morajo služiti kot oskocna deska za nadaljnje duševno iskanje. Ah misel sprejmemo nora, roma ali z rezervo? Kakšne predstave zbuja v razumu?

Psihologi pravijo, da je eden največjih načinov, kako misel čim dalje časa zadržati v spominu, ta, da jo zdr. no z drugo predstavo, ki se je čvrsto zasedla v mozgu. Sile, kedar smo si jo zapisali, lahko rečemo da, je misel naša.

Kadar se osredotočimo na nekaj drugega, se pogosto nenoklicana prikrađe v razum misel, ki jo zaznamo tako rekoč samo s koncem psihičnega očesa. Navadimo se torej, da takšne misli zapišemo. »To nam bo čisto koristilo,« pravi pisatelj Graham Wall's v »Umetnosti misljenja.« »Nišemo ti« bežati misli v njihovi prvobitni, grobi obliki in če jih približamo za poznejša proučevanja in predelavo.«

Zapisujte vsak novo misel

Svoje misli zapišete na košček papirja in jih zlagam v arhiv. Kdaj pa kdaj ta arhiv zredim in obnavljam v njem imam vse mogoče misli — filozofske in takšne, ki se tičejo mojega občutja. Ne tere so samo naspol formulirane. Tako imam na primer zapisano misel, ki se tiče sestavin nove vrste hrane, ki sva razpravljala o tem. Mnogo sem že razmišljal o tem, a zdaj mi pri pomlogo do rešitve končnega problema.

Neki uvažen in industrijec, ki vodi veliko industrijo, pogosto odhaja na dolgo sprehođe. Nikoli se na ne v ta domov, ne da bi imel v žepu cel set papirčkov, na katere je zapisaval svoje misli, ki so mu med potjo šinile v glavo. Med njimi so vse mogoče misli, največ je pa takšna, ki se ti-

čejo izboljšanja podjetja, preprečenja izb. novih modelov ravnanja z ljudmi itd. Po nekaj dneh tističe ponovno prebere, popravlja in izpopolnjuje prve zamisli, vse dotle, dokler se ne prepriča, da je misel dobra.

Pisanje pomaga misljenju

Po zaslugi pisanja postane mišljenje jasno. Neki moj znanec, ki se ravna po načelu Granvilla Kleiseria, da je vsakodnevno sukanje peresa najboljši način, da e človek nauči j o misliti. Vsak dan napiše nekaj, kar je bil opazil, ali si zabeleži kakšno misel, pa če je razpoložen to ali ne. Njegovi zapiski se tičejo mnogih stvari — ljudi, politike, polit. a nosti, dela — skratka vsega življenja. Sam trdi, da je tako postal razvredjši opazovalec in lasnejši mislec. Njegov razum je v pogledu dobrih novih misli plodnejši kakor prej, s pisanjem se je pa naučil jasneje izražati.

Iša M. Tardelova, pisateljica biografij in romanov, ima navad da vsako jutro, ko se vstane, pregleda jutrnje liste, narekuje svoje priredbe o tem kar je bilo tisto jutro zanimivo. Najboljši dokaz v umestnosti niene metode je ta, da se še zdaj, v svojem 81. letu, živo zanima za življenje v vsakem pogledu.

Branje in mišljenje

Izreči moramo tudi nekaj besed o odnosu branja do mišljenja. Thomas pravi, da bi prav t o malo vedel kakor drugi ljudje če bi bral tako, kakor bere drugi ljudje. Neki drugi pisec pa pravi, da je človek, ki se hoče z branjem naučiti misliti, podoben človeku, ki se hoče s kopiranjem naučiti risati. Pravec — pravi ta pisatelj — gre samo vzoredno s tirom, ki je presekaval avtorjevo mišljenje in opazovanje. Demokrit, grški filozof (460—360 pr. Kr.) je šel celo tako daleč, da je sam sebe opazoval, samo da ne bi »prejet brati. Tako je bil prisiljen, da je razmišljal.

Na drugi strani je pa spet znano, da so bili veliki misleci po večini strastni in vsestranski bralci. A oni s i čitati. Skrivaj t je v tem, da svojim mislim pustijo poleta. Če pri branju zbudijo tvojo pozornost kakšna misel, in če se tvoja misel oddali od prebranega teksta, da bi spremenjala novo sliko, je najbolje, če knjigo ali časopis za nekaj časa odložiš in pustiš lastnemu razmišljanju prosto pot. Tako nam bo branje postalo vzpodb. da za lastno razmišljanje.

Graham Walls pravi, da za večino ljudi branje časopisov ni drugoega »kakor potuha slabi navadi. Da sprejemaš in pozabljaš neverzane misli.« Nemesto tega priporoča zbirko izrečkov, k se ti zde važni. Ali ni nenavadno, da je tako malo ljudi ki bi jim bilo do tega da bi bili vsestransko obveščeni vsaj o enim predmetu?

Berite s svinčnikom v roki

Ce pri branju aletite na mesto ali rečenicu, za katero se vam zdi da osvetljuje kakšen predmet ali če nate... a misel ki je nova ali ki nas preseneča, je kratko in malo greh, če se pri tem ne ustavite in si ne zabeležite. Tako boste obogatili svoje rezervo. Ce tega ne storite, se vam bo misel čez nekaj ur izgubila v megli spominov ali jo bo pa izpodrinila cela vista drugih vtisov.

Mnogi zelo izobraženi in zelo inteligentni ljudje so si svojo izobrazbo pridobili ne v čitni s... a, da so brali s svinčnikom v roki. Skoz njihovo glavo knjiga ni švignila kakor oblak čez nebo, temveč so si jo počasi vtisnili v spomin.

Dandarišnji a... hufe na r prehodnih misli, vtisov, opazovanj in novih idej, da se nam bodo v tej množici zadušile mnoge dobre in dragocene misli, če se ne bomo navadili delati zapiske. Kar je na še važnejše: zapiski bodo pravi blagoslov za človeka, ki se hoče prebuditi in začeti misliti s svojo glavo.

Sirota

BOZICNA LEGENDA

Pregnana je iz doma —
podrta hiša, streha njena,
in bosih nog po svetu roma,
stopinja vsaka je ledena,
in kamor koli gre,
povsod pred njo, za njo solze.

Cvetočih lic in prožnih rok
je šla pred leti daleč v svet,
saj bitja vsa varuje bog
in svet je le pomlad in cvet;
a svet je trd, on ljubi moč,
izpija kri in srka med,
palačam smeh, ne mara koč,
zlato na ustih, v srcu led —

in velih lic in praznih rok,
kot list uvel in mrtev sok
hitela je domov pod rodni krov —
tu dom širok bo, velik, nov,
iz hriba gleda dobi na ravan,
vasi nikjer, še cerkve ni,
le stolp kot zlomljen bič stoji —
tu bil je boj, vihar strašan —

Na kamen sede — tu nekda
je bil cvetoč otroški raj —
ovčice bele — sestre njene,
marjetice, vijolice,
studenček bistri, mah zeleni
in plitki gori — ljub smehljaj
iz zime je začaral maj.

Z daljave mestni zvon —
Ne, ta je tuj, to ni njih glas,
ki ljubijo le njeno vas,
ta ni domač, ne gre v srce —
tam je bogastva zlati tron,
sovrastvo v svili, strup oči,
na tihem solze in gorje,
le proč od tam, le daleč proč,
ker tam ljubezni ni.

Prelep bil sen,
Odneseš spev v božično noč
g'love je do zadnjih koč.

Tolazbo čuj: saj tudi dete
in nima nič — in nima nič
smeje se in ne solzi
le zbor je angelskih duhov
čez hlevček dal nebeški krov.
In zopet tam: na gori križ,
še on trpi
na vrhu, v morju bolečin.
To bil je sen za bajno noč,
le kratek sen,
prekratek sen za sveto noč.

Ivan Baloh

V znamenju zadnje ure

Nainenavadnejše oporoke

Svojo vilo je zapustil vragu. — Mašče-
vanje po smrti

V mirnem okraju nekega idiličnega
španskega mesteca stoji vila. Nad nje-
nimi vrati je tabla z napisom: »Po-
svečena vragu!« Samo neki star sluga
in čuvaj stanujeta v tej hiši: njuna
edina naloga je, paziti, da se ne bi
kdo nepoklicani polastil te vile. Tako
je določil lastnik hiše José Huttanson
v svoji oporoki. Na smrti postelj se
mu je pa njegova oporoka vendarle
zazdela malo neprimerno priporočilo
za nebesa. Zato se je v svoji zadnji
uri odločil, da bo svoje ostalo premo-
ženje zapustil nekemu škofu s pogo-
jem, da bo »za njegovo ubogo dušo
maše bral!«

V kanadskem mestu Torontu je pred
nekaj leti zbudila veliko vznemirjenje
oporoka nekega milijonarja. V svojem
življenju je veljal za velikega, v svojih
salah kdaj pa kdaj celo malec hudob-
nega humorista. Ta sloves je potrdil
tudi v svoji oporoki. Zapustil je neka-
terim metodistovskim pridigarjem, svo-
jim znanecem, ki so svoje življenje po-
svetili boju proti alkoholizmu, cel šop
plovovarniških delnic. Oporoka je pa
vsebovala pogoj: če jim njihov svetov-
ni nazor prepoveduje sprejeti to dedi-
ščino, naj jo izroče dobrodelnim usta-
novam. Isti pogoj je postavil nekateri-
m hudim nasprotnikom konjskih dirk,
ki jim je zapustil za 5000 dolarjev de-
ležev »Dirkalnega kluba«. Ko so se po
dolgih oklevanjih in prerekanjih dedi-
ščini zedinili, da bodo oporoko sprejeli,
so izvedeli, da je umrl milijonar skle-
nil mnogo stav na to odločitev.

Sir John Ellerman je angleški državni
zapustil nič manj ko 41 milijonov fun-
tov sterlingov. To je neznanska vsota
denarja. Da ne bi nihče dvomil o vi-
šini zapuščene dediščine, je Ellerman
tole izračunal: da bi lahko s tem de-
narjem kupil lokomotivo iz čistega
zlata; zgradil sedem velikih oceanskih
parnikov ali tri in trideset mostov;
cela vsota, v bankovcih po en funt
sterling, zloženih drug vrh drugega, bi
dal kup, tako visok kakor Montblanc;
samo iz obresti bi pa lahko izplačali
letno plačo 21 Clarkom Gablesom in
Marlenam Dietrichovim!

Pred nekaj leti so v neko siromašno
stanovanje na Južnem Tirolskem po-
klicali zdravnika. Našel je truplo sta-
rega moža, ki je umrl od gladi. Vse
mesto ga je poznalo kot berača. Ko so
Nadaljevanje v 5. stolpcu

Jezušček na Blokah

Napisal Janez Rožencvet

Tisto leto se je Tonček prvič zave-
del slovesnosti božičnega praznika.
Sicer se je spominjal, da pozimi spe-
čejo potice in postavijo jake, ali
praznje razpoloženje, ki ga je obču-
til tisto leto, je bilo čisto novo. Pri-
šel je v leta, ko so o posebnih prili-
kah vtisi tako globoki, da ostanejo
otroku za vse življenje.

Zunaj je melo kakor mete samo
na hišo. Skozj okno je videl zgolj
belino in hiša se mu je zdevala kakor
v mleko potopljena. Kadar je bil
odprl vežna vrata, je puhnil notri
oblak snežink; in čeprav je prišel
samo čez dvorišče iz hleva, je v veži
otresal sneg raz sebe in topotal z
nogami, da so se delali na kamenitih
tich beli kupci. V hiši pa je bilo
toplo, zavetno in po poticah je di-
šalo.

In vsi so bili doma. Le toliko so
se genili iz hiše, kolikor je bilo treba
živino opraviti, ali drv in vode na-
nositi. Jože in France sta se ukvar-
jala z jasljami, oče in stara mati
na peči pa sta poslušala drvarja ki
se je na poti iz ške zatekel v hišo,
ker se zaradi zametov ni upal naprej
v Mramorovo. Tonček je bil od ve-
selega pričakovanja ves nemiren.
Zdaj je pazil, kako delata brata na
slisce, zdaj je stekel v kuhinjo, kje

kako se je kmalu pod hišo Luca do
sredj vampa potopila v — eg, kako
so za njo stopali moški s kučmami
čez uhlje in ženske zavite v debele
rute, in kako se je v snegu svetlikal
plamen bakelj, ki sta jih nosila Jože
in France. Na visokem, temnem nebu
so se bleščale drobne zvezde in pod
njimi se je razprostiralo brez konca
in kraja belo valovje bloške planote.
S staro materjo sta še nekaj časa
gledala za domačimi, videla tudi luči
ljudi, ki so šli iz drugih vasi k Fari,
pitem pa sta se umaknila v hišo in
zanrla duri.

Spet ju je objela toplota. Ostala
sta sama doma in stara mati je mo-
nila, naj gre spat. Alj Tonček ni bil
nič zaspan in stara mati mu je mo-
rala praviti, kako se je Jezušček ro-
dil. Poslušal jo je in se peči strmel v
rdeče ožarjene jaslice. Ali stara mati
ki se je razgovorila, je pripovedovala
tudi o hudobnem kralju Herodežu,
ki je velel pomoriti nedolžne otroči-
če. V prazni tišini so vstajale po
menih besedah pred Tončkom žive
podobe. Videl je divje vojščake, po-
merjene otročiče, obupane matere in
zgrozil se je.

»Pa kako je mogel biti Herodež
tako grd, da je velel otročiče po-

je pa s prepričanjem zadržal: »Res
jih je Jezušček vse oživil in v ne-
besa vzel.«

Tončku je odleglo. Saj Jezušček
res ni mogel biti tak, da bi samo
sebe rešil, druge pa v krvi pustil...
Jezušček je dober in usmiljen... Gr-
d-mu Herodežu se je pa prav zgo-
dilo.

Stara mati je z visokim, trepetaj-
očim glasom zapela: »Kaj se vam
zdi, pastirci vi...« in Tonček je med
stojanjem v rdečo lučko zaspal.

Zjutraj je bil zgodaj spet na no-
gah. Domači so bili prišli med tem
od polnočnice, jedli krvavice, krljje
in potice ter po stari navadi prečuli
vs- noč. Tudi Tončku so dali zraj
jesti.

»Lepo je zunaj,« je menil oče.

Tonček je spet stal na klopi pri
oknu, ki je čez noč zamrznilo. Izpra-
skal je linico v ledene rože in po-
gledal ven. Nad zasneženimi bloški-
mi griči se je svetlilo in tenki obla-
čki so se rdečili. Poter se je za
enim gričem nekaj užgalo in Tonček
je videl, kako je izza hriba vstalo
veliko sonce ter posijalo čez Bloke.
Vsega ga je prevzelo in »ar ni mo-
gel odmakniti oči od bleščave svet-
lobe. Sonce se je zgotj še s spodnjim

so mati, Marička in Ančka pekle,
zdaj gledal skozi okno, če se že kaj
vidi, pa spet zlezal malo na peč k
stari materi.

Drugi dan se je po južni nenado-
ma zjansilo, baš ko sta Jože in Fran-
ce obesila jaslice v kot. Drvar iz
Mramorovega je dejal, da bo zdaj,
hvala Bogu, za sveti večer lahko do-
ma. Voščil je praznike in se odpra-
vil. Zenske so hitro pospravile poso-
do od južine in v hiši je zavladal
prazniški mir.

Oče je menil, koliko je že snega
zapadlo in da bo treba k polnočnici
s konjem gaziti. Tonček pa je stal
spet na klopi pri oknu in začuden
strmel čez bele griče proti Bloščku.
Nenadoma se je njegovim očem raz-
odela daljava, ki otroci prva leta
zanjo še nimajo oči.

Pred večerjo je oče pokadil po
hiši in povsod, nakar so dolgo mo-
lili. Zaradi posta so večerjali samo
zelje in kuhane suhe hruške. Potem
so peli božične pesmi in Tonček se
je zameknil v rdečo lučko, ki je go-
rela pred jaslicami. Slednjič so pri-
šli sosedovi in domenili so se, da
pojdejo skupaj k Fari k polnočnici,
in da bodo s kobilo Luca pred seboj
gaz delali.

Ob desetih so se morali odpraviti.
Stara mati ga je podila nazaj v hišo,
ali Tonček si ni mogel kaj, da ne
bi gledal, kako odhajajo. Videl je,

»Zbal se je Jezuška, ker je sli-
šal, da bo zavladal vsemu svetu.«

Ki ni razumljivo, kaj bi se mo-
gel kdo Jezuška bati, in je že zme-
rajal videl pred seboj grozoto betle-
hamske morije. Srce se mu je stis-
nilo in bušil je v jok. Stara mati ga
je vzela v naročje in ga tešila, ali v
negovem srcu je vstajal strašen
gnev na hudobnega Herodeža.

»Pa zakaj g ni Bog kaznoval?«
je hlipaje vprašal.

»Saj ga je, pa še hudo ga je. Ker
je Jezuščku po življenju stregel, ga

vem telesa so ga črvi jedli in meso
mu je v koscih padalo od kosti.«
Tončka je to nekoliko potolažilo
in poslušal je, kako sta se Jožef in
Marija z Jezuščkom pred Herodežem
rešila v Egipt. Alj vendar — v Bet-
lehemu so ostali pomorjeni otročiči!

Otroška misel ni mogla od njih in
znova se mu je stisnilo srce.

»Pa zakaj niso še drugi starši z
otroki bežali v Egipt?«

»Ni bila božja volja,« je odvrnila
stara mati.

»Tore, so ostali mrtvi?«

»Saj jih je Jezušček spet obudil in
v nebesa so šli,« je pomirjevala sta-
ra mati, ki je videla, da gre Tončku
spet na jok.

»Ali jih je res oživil?«

Stara mati je za hip pomislila, če
ni morda greh, kar hoče reči, potem

koncem držalo griča in tik preden
se je od njega odgnalo, je iz sonca
stopil na grič sam Jezušček v beli
sračci.

Z razprostrtimi rokami in bosimi
nogami je jel stopati po zasneženi
planjavi proti Ravniku. Čisto različno
ga je Tonček videl. Neizrečeno je bil
lep. In čim bliže je prišel, tem večji
je bil — tem d'ji so segle njegove
roke. Ko je prišel do gmajne za Sve-
tim Duhom, se je ustavil ter ozrl na
desno in levo. Tedaj so izpod grmovja
v snegu vstali pomorjeni betlehenski
otročiči ter se zbrali vsi pod Je-
zuščkovimi razprostrtimi rokami. Nič
več niso bili grozni, kakor ponoči.
Rane so bile zaceljene in namesto
krvavih madežev so bile na srajčkah
rdeče rože. Veselo so se smejali in
okrazi so se jim prav tako svetili ka-
kor Jezuščku.

»Res jih je oživil!« — je vzklik-
nilo v Tončku. Tedaj so jele podobe
bledeti. Bel oblak jih je zagrnil ter
se z njimi vred dvignil v višavo,
kjer je visoko nad soncem skopnel.

»Burja vstaja,« je dejal oče za njim
v hiši. Tončku pa se je zdelo, da je
zasišal od zunaj tenak, nebeško mil
glas.

Ta hip je občutil blagodejno sve-
tost praznjega spomina na rojstvo
Njega, ki je prišel na svet izpričat
rešljivo nemišnjost božje pravice ter
oznanjat ljudem usmiljenje in mir.

pa našli njegovo oporoko, se je izka-
zalo, da je zapustil vse svoje premože-
nje — več ko milijon mark — kitajski
državi.

Starec je bil pustolovec, ki ga je
usoda vodila po mnogih azijskih de-
želah. Res so našli premoženje, ki
ga je navedel v oporoki. Da je končal
svoje življenje kot berač, so pripisovali
duševni zmedenosti. In zakaj je svoje
premoženje zapustil kitajski državi?
Navedel je vzrok: v vsem svojem živ-
ljenju je srečal samo enega človeka,
ki mu je postal zaupen prijatelj in to
je bil neki kitajski mandarin.

Neki trgovec iz Kijeva se je pa v
svoji oporoki maščeval nad svojo ženo.
Vedel je namreč, da mu žena na skri-
vaj »kakače čez plot«. Zapustil ji je
svoj denar pod pogojem, da se poroči
s svojim ljubimcem in v vseh sobah
svojim ljubimcem in v vseh sobah
predstavljačec njenega pokojnega mo-
ža. Ker se zaljubljenca nista hotela
odreči denarju, sta izpolnila pogoj. A
že po kratkem času je vdovinega moža
zgrabila takšna jeza ob pogledu na
zobe svojega prednika, da je vse po
vrsti pometal skozi okno!

Neki drug trgovec, ki je bil prav tako
nesrečno poročen, je zapustil vse svo-
je premoženje na hušim, sovražnikom
svoje žene. N'ej je pa zapustil samo
en penny! Višek je pa predstavi-
lala pri tej oporoki določba, da mora
dobliti njegova žena sporočilo o moževi
oporoki v pismu — brez znamke.

Neki odvetnik iz Bortona je vse svo-
je premoženje zapustil svojemu dru-
žabniku. A ker mu je ta pripravil
mного težkih ur v življenju, ga po-
gosto celo do roba obupa pripravil.
se mu je hotel vsaj po smrti mašče-
vati. V svoji oporoki je napisal, da bo
za skrivališče njegovega premoženja
izvedel iz ene izmed njegovih gramo-
fonskih plošč. Dedič naj bi jih torej
vse po vrsti prebral. Na nesrečo je
imel pa odvetnik velikansko zbirko
gramofonskih plošč, več tisoč po šte-
vilu. Družabnik je štiri tedne nepre-
stano poslušal ploščo za ploščo, potem
so ga morali pa prepelati v norišnico.
Skrivališče premoženja je izdala
plošča, shranjena v pisalni mizi pokoj-
nega odvetnika.

Smučarska terminologija

Ali poznate domače smučar-
ske izraze? — Zakaj bi tudi
smučarji ne skočili iz starih
okovov?

Pri nas Slovincih se je smučarstvo
razvilo že pred 400 leti in sicer na No-
tranjskem. Razvilo se je med kmeti
in zato tudi dobilo prve prave sloven-
ske izraze za svojo smučarsko govorno-
ico. Zal so se ti lepi slovenski izrazi ohrani-
li samo v svojem rojstnem kraju in
ostali tako rekoč v povojih. V širšo
Slovenijo niso našli poti. Zato se danes
smučarji po večini še zmerom po-
služujejo udomačenih tujk, čeprav bi
vsako izmed njih lahko nadomestili z
lepo domačo besedo.

Da bi se smučarji poleg smučarske
tehnike seznanili tudi s pravimi slo-
venskimi smučarskimi izrazi, smo na
tem mestu priobčili nekaj lepih domo-
čih besed za najnavadnejše in najpo-
gostejše izraze, ki jih uporablja vsak
smučar, kadar se popelje v belo na-
ravo.

Stremena so priprava, pritrjena pri-
bližno v sredi smuč, da vanjo vtak-
nemo čevlji in ga pritrldimo s streme-
nicami, tako da se lahko noga pre-
mika samo navzgor.

Ključka je domača beseda za izumet-
nični izraz »matezalec«. S ključko
odpiramo in zapiramo stremena na
peto.

Stremenice so vezli, s katerimi pri-
trldimo čevlji na smuč.

Krpiljice so pritrjene na spodnji ko-
nec smučarskih palic. Z njimi se opi-
ramo v mehkem visokem snegu, da se
palica ne pogrezne visoko v sneg.

Zanka je jermen na gornjem delu
palice.

Kože (smučarji pravijo psi), pripo-
njamo na smuč za hočo v večjih in
daljših vzpetinah.

Strgalo je priprava, s katero post-
rgamo mažo ali sneg s smuč.

Zavojeji ali golenice (ne: gamaše) so
povoji, ki jih ovijemo čez členke in
čez hlače.

Oglavnica (ne: kapuca) nas varuje
pred dežem in snegom.

Smučki svet (ne: smučki teren).
Dober smučski svet!

Ključec (ne: serpentine) imenujemo
vlnasto pot.

Ključenje je način smučarske hoje
v breg v ostrih vijugah.

Zakrmiti se pravi, izpremeniti smu-
čem smer.

Smuka je izraz, ki pomeni kakovost
snega (sleba ali dobra smuka).

Zavor pomeni zavoro. Pri smučanju
poznamo tri vrste zavor: pluzni zavor,
kristalno in telemark.

Plug: sneg orjemo s plugom, torej
tako, da sta krivini emučli skupaj, pete
so na obrnjene navzven.

Pluzni zavoji napravimo, če pluzimo
ter prenesemo težo na zunanjo smuč-
ko v smeri zaželene smeri.

Pluzni zavor je zaviranje s plugom.

Kristalija je smučki lik, ki ga upo-
rabljamo skoraj pri vsakem snegu za
izpremenjanje smeri ali pa za zavoro.

Telemark je zavora, ki so jo včasih
uporabljali posebno v globokem snegu.

Krmarica je v smuku naprej pomal-
njeva, nekoliko razbremenjena smuč-
ka, ki vodi in daje smer. Nada.

Božična uspavanka

Zložil Zmago Porekar

Nad božjo zibko zvezda gori ...

Mati, zakaj pa ti ne prižgeš luči?

Prisluhni!

Ali si slišala lahen šum z neba?

Kdo ve, kako daleč je do tja?

Oh, kar zaspil, otrok, kar mirno zaspil;

saj veš, da mati vso noč pri tebi bedi.

Ne blodil!

Nič nisem slišala šuma z neba;

daleč, otrok, daleč je do tja!

Mati, doma je bilo svetlo na sveto noč,

sto svečic in lučk je svetilo iz koč.

Poglej!

Ali se ti ne zdi, da se zvezda spušča k nam;

kaj misliš, ali jo ujameš? Povej, mama!

Da sinko, da, saj vem, da je bilo svetlo doma,

toda daleč, daleč je, sinko, do tja.

V oči mi poglej!

Viš, tu notri ti zvezda gori,

ujemi jo, potlej pa zaspil!

Zakaj, mama, zakaj smo od doma odšli

v tuj kraj, med tujo kri?

Potiplji mel!

Čutiš, kako me zebe, kako mi telo drhti?

In Božiček? Rekla si, da mi prinese sani ...

Oh, le počakaj, otrok moj, dušica mala,

še bova šla domov in vse luči prižgala ...

Viš, tako!

Ti je toplo zdaj, ko sem ti dahnila na srce?

Le privij se ... zaspil do tistega dne!

Zgodovina ali govorice

Skrivnostni zapletljaji okrog smrti švedskega kralja Karla XII.

Vraže o kraljevi neramljivosti. — Morilec je uporabil gumbu podobno krogljo

Smrt švedskega kralja Karla XII., ki je vladal od 1697. do 1719., je do nedavnega ostala zavita v skrivnost. Odkar je v vojni proti Norvežanom v bližini mesta Friedrichshalla padel, so ljudje spletli okrog njegove smrti vse mogoče in nemogoče pripovedke, tako da resnice o njegovi smrti nihče ni mogel razvozljati. Ta govorica je dve stoletji vztrajala med ljudstvom, zdaj bolj glasno, zdaj tiše.

Zdaj ko je od kraljeve smrti minulo že 222 let, je med Švedsi spet zaživela pravljica o kraljevi smrti. Tokrat je legenda postala celo senzacija dneva, povsod si jo lahko slišal. Zgodovina je poročala, da je kralj padel junaške smrti, ljudska legenda je pa to zanikala, češ da kralj ni padel, temveč da so ga umorili. To je tem bolj držalo, ker so ljudje verovali, da je bil njihov junaški kralj neramljiv.

Usodno je bilo to, da niti prvega niti drugega niso mogli dokazati. Zato so oboje samo domnevali. Naposled so leta 1917. spet odprli znameniti sarkofag z mumificiranim kraljevim truplom v stockholmski katedrali. Preiskali so z latorjevimi vncem okrašeno glavo, na kateri se je še čisto jasno videla velika rana. Dali so jo pod röntgenske žarke in mikroskop in so čedalje bolj dvomili, da je kralja ranilo norveško orožje. Ugotovili so tudi, da krogla ni bila svinčena, druge snovi pa takrat niti Norvežani niti Švedsi še niso poznali. V poštev bi prišel torej samo kakšen poseben naboj in še tega bi moral morilec sprožiti iz neposredne kraljeve bližine.

Ta raziskovanja so torej spet potrdila, domnevo, da so kralja umorili. Tem bolj, ker je bila krogla, s katero je bil zadet, nekaj posebnega. Ljudje so to spet porabili za govorico in so bili prepričani, da kralja, ki je bil neramljiv, navadna krogla sploh ne bi ubila. Spet so se spomnili vraže, ki je pripovedovala, da bi kralja utegnili umoriti samo s kakšno njegovo osebno lastnino.

Tako je kljub vsemu še zmerom manjkal dokaz. Da pa še po 200 letih ljudem ta skrivnostna kraljeva smrt ni dala miru, je bila kriva samo fantazija. Zgodovina je pa o Karlovi smrti poročala takole:

Meseca novembra 1718. je Karl XII. oblegal s svojimi četami neko norveško trdnjavo. Bilo jo je zelo težko zavzeti. Karl je zato zapovedal vojakom, naj skopljejo rove v trdnjavo. Delo je nadzoroval sam.

11. decembra 1718. so vojaki izkopali rove že tako daleč, da so bili samo še 150 metrov oddaljeni od svojega cilja. Kralj kljub opozorilu ni odšel iz prednje črte, čeprav je bil izmučen od celodnevne dela. Sedel je ob zid, vrgel svoj trikotasti klobuk in novo suknjo poleg sebe na zemljo, si podprl glavo z roko in zadremal. Tisti trenutek ga je zadela krogla. Zarila se mu je v glavo, prav nad senco.

Tisti, ki so to videli, so takoj sklenili, da bodo kraljevo smrt vsaj za nekaj časa prikrili in zamolčali. Tako so tudi napravili in vojski so, ne da bi izvedeli, da je kralj umrl, oblegali trdnjavo dalje.

Potem je zasedel prestol Friderik I. Vendar Karla ljudje niso pozabili. Zmerom znova so se porajale govorice, da je junaškega kralja nekdo umoril — in da je morilec uporabil za to

enega izmed turških gumbov njegove stare suknje.

Raziskovanja niso mogla ničesar ugotoviti. Leta in leta so zbirali pravniški dokazi, morali so seveda s temi pravljicami in govoricami, ki so se v teku stoletij razširile med ljudmi, sila previdno ravnati. Vendar so v vseh teh govoricah skušali najti jedro resnice. Naposled so kot nekakšno izhodišče iz zagate porabili dejstvo, da so v neki vasi našli denarnico, na kateri so bile napisane zlate kraljeve začetne črke. Tedaj so se vsi vprašali, kako je mogla priti ta denarnica v vas, če jo je kralj, kakor so takoj ugotovili, do svoje smrti nosil pri sebi? Po dolgem zaslišanju so izvedeli, da je že mrtvem kralju neki vojak vzel površnik in ga odnesel domov. V tem površniku je bila Karlova denarnica. Potomci tega vojaka, ki je pred stoletji oropal kralja, so izpovedali skrivnost, ki je v njihovi družini romala od očeta do sina in tako dalje. V tem poročilu je bilo spet mnogo namigavanj, da so kralja umorili.

V kraljevem muzeju je več desetletij ležal pozabljen važen dokument, v katerem je bilo zapisano zasliševanje nekega višjega častnika, ki je prvi pregledal mrtvega kralja. V tem dokumentu je bila zapisana častnikova izjava. Rano je morilec zadal iz neposredne bližine. Vendar so stavek, ki je jasno dokazoval, da so kralja umorili, na povelje tedanje kraljeve družine iz političnih razlogov, izbrisali. Zdaj šele so ta stavek skušali s pomočjo raznih kemikalij napraviti čitljiv.

DVA, KI JU LUNA NOSI

Gornja slika predstavlja gđe. Sernečevo in g. Janovskega v akrobatski točki »Mesečnika«, ki je svojevrstna atrakcija v tekočem božičnem sporedu »Veselega teatra«.

Sandklef, kakor se je pisal intendant, ki je vodil vsa ta raziskovanja o kraljevi smrti pa s takšnim dvomljivimi podatki še ni bil zadovoljen. Zasišal je še potomce nekega kmeta po imenu Nordstirna, za katerega so ljudje pravili, da je bil poleg, ko so kralja umorili. Izvedel je spet nekaj izredno zanimivega. Po izpovedi potomcev je vojak Nordstirn celo domov prinesel tisto čarobno krogljo, ki je

imela obliko Karlovega gumba. Vzel jo je kralju iz rane in jo odnesel domov. Vendar ni imel miru, Podnevi in ponoči se mu je prikazoval kralj, tako da je naposled prošil za pomoč nekega duhovnika. Ta mu je svetoval, naj kroglo vrže v potok. Tako je kmet tudi storil in po poročilu potomcev potem tudi sam kmalu našel nenaravno smrt.

Tako so spet potrdili domnevo, vendar dokaza ni bilo. Naposled se je pa zgodil pravcati čudež, zakaj po 222 letih so naposled le razvozljali skrivnost kraljeve smrti.

Nekega dne je prišel k Sandklefu neki možki in trdil, da je našel kroglo, s katero je morilec umoril kralja Karla. To reki je izvlekel iz žepa medeninasto krogljo, ki je imela obliko gumba. Našel jo je v neki pešeni jami.

Domneva, da je bila ta krogla nekdo pršita na kraljevem plašču in torej ni bila krogla, temveč gumb, se je kmalu razširila. Podlaga njeni govorici je bila pač vraža, ki je trdila, da bi mogli kralja umoriti samo s kakšno njegovo osebno lastnino. V resnici je bila krogla iz medenine na enem koncu zalita s svinčcem. Na enem koncu je bila sploščena, kakor da bi jo pritisnili ob kamen. Vendar je bila kljub vsemu prava krogla in edini pravi dokaz, ki so ga dobili po stoletjih in lahko dokazali, da je bil kralj Karl XII. umorjen.

Najdražje božično drevesce na svetu

Znano je, da nekateri ljudje bolehalo za blaznostjo lova za rekordi. In tako se je v nekem velenem mestu znašel človek, ki si je zadal za nalogo, da bo imel najdragocenejše božično drevesce na svetu.

Odšel je k svojemu zlatarju — bil je namreč bajno bogat — in mu naro-

La Madonna e il Bambino. Riprodotta dal quadro «L'adorazione dei tre Re» del pittore spagnolo, Diego Velasquez. — »Mati božja z detetom«, izrez iz slike »Poklonitev sv. treh kraljev« španskega slikarja Diega Velasqueza.

ki je zaslužil s svojim izdelkom toliko, da bi lahko iz tega denarja živel pet. deset družin vse leto v zelo dobrih razmerah, človek, ki boleha za rekordno blaznostjo, in božično drevesce, ki so ga občudovali ljudje od blizu in od daleč.

Ni dobro biti preveč popoln

V 16. stoletju je ustanovil neki Menno Simons na Nizozemskem novo versko sekto, ki je imela svoj izvor v reformaciji in se je kmalu razširila tudi po drugih deželah, posebno po Rusiji in Ameriki. Ta verska sekta je hotela biti sekta najpopolnejših ljudi na svetu. Njeni člani so se morali zaobljubiti, da bodo v vseh okoliščinah in prav zmerom pravoverni, pošteni in brez greha. Pravila so bila zelo stroga, zato so mogli stopiti v to sekto samo ljudje, ki so jih vsi priznavali tako rekče za popolne.

Nevarno je, če si preveč popoln, zakaj ljudje ob tebi še posebno občutijo tvojo grešnost. Tako so se tudi tako imenovani »mennoniti« pričeli ljudje izogibati in jih pričeli celo preganjati. Leta 1923. so prav zato iz Kanade pregnali 1000 mennonitov. Zatekli so se v Južno Ameriko, in sicer v Grand Chaco, v svojo »obljubljeno deželo«. Vprašanje je pa, ali bodo v tej »obljubljeni deželi« res našli mir, kajak znana je po strašnem podnebju, po vojnah, ki divjajo skoraj brez prenehanja in po brezsrčnosti prebivalcev.

Ali bi pili »tekoči« kruh?

Zgodovina nas uči, da so stari Egipčani imenovali svoje pivo kratko in malo »tekoči kruh«. To pa tudi po pravici.

Posebni za to izvežbani sužnji so namakali v Nilu velike kose na poseben način pripravljene kruha in ga mečkali z nogami. Ko je bil dobro omehčan, so ga pobrali in nalagali v velike vrče. Potem so kruhu dočili čiste vode, vse skupaj precedili skozi sito in tako dobljeno tekočino servirali kot »tekoči kruh«.

Kadar so bogati Egipčani odšli na kakšno dolgo popotovanje ob Nilu, so zmerom s seboj odpeljali tudi celo vrsto takšnih »tovarnarjev piva«, da so jim vsi pot lahko pripravljali »tekoči kruh« in niso trpeli žeje.

Zbiralci — ovratnic

Vsi vemo, da žive na svetu zbiralci vseh mogočih stvari, od znamk in podobnih nedolžnih predmetov do kokske okostij in vžigalnih škatlic. Znanj so tudi zbiralci zvoncev, pepelnikov, cigar in cigaret.

Neki podjetni Francoz pa zbira ovratnice. Francozi imajo res izreden okus za blago, zato so tudi v nošnji ovratnic izredno izbirčni in natančni. K temu obleki svetlo ovratnico in narobe.

Gospod Dupont ima že lepo število vseh mogočih ovratnic, od čiste svile in volne do papirnatih in še raznih drugih eksotičnih ovratnic. Nekdo se je peljal z letalom več ur daleč, da je lahko dobil neko posebno imenitno ovratnico. Njegovi znanci niso nič kaj radi z njim v družbi, zakaj boje se, če bi jih na lepem ne opeharil za novo ovratnico...

DŽIU DŽITSU

je odlična brezorožna samobramba pred slehernim napadom, je šola za duhoprisotnost in samozavest! Džiu džitsu napravi telo prožno in gibčno ter nadomestuje gimnastiko! Ker ne terja nobene fizične sile, se ga lahko nauči vsaka dama ali gospod. Poučuje ga strokovnjak. Ljubljana, Cesta 29. oktobra, št. 5, dvorišče, desno.

ŠIROM PO SVETU

Potres in poplava v perujski provinci Huarez v južni Ameriki sta povzročila velikansko škodo. V mestu Huarezu so našli doslej 500 mrtvih in okrog 4000 ranjenih. Morje je v mesto samo naplavilo ogromne množine proda in peska, na večih mestih je pa potres razdeljal 50 km dolgo panameriško cesto.

Francoska vlada v Nezasedeni Franciji je izdala posebne ukrepe za varstvo družine. Ustanovili so zakon, po katerem dobe novoporočene žene precejšno podporo, ko stopijo v zakon. To podporo dobivajo dve leti, zato, da se lahko posvetijo samo gospodinjstvu in jim ni treba iskati zaslужka. Drugi zakon določa podporo družin z otroki, tretji pa podporo družin vojnih ujetnikov.

Južni del japonskega otoka Formoze je obiskal močen potres, ki je zahteval 190 smrtnih žrtev in 614 ranjenec. Potres je zrušil 612 splopij, hudo jih je poškodoval 918.

V mestu Lodzu na Poljskem je posebno vojaško sodišče obsodilo na smrt duhovnika Vinzentyja Harasynovicza, ki je kljub prepovedi nosil pri sebi orožje.

Hud potres so občutili prebivalci mesta Muglija v Turčiji. Potres je poškodoval okrog 80 stanovanjskih hiš pa tudi precej ljudi je ranil.

Nov zakon proti vohunstvu bo predložil švedski pravosodni minister parlamentu, ker je bil dozdani pomanjkljiv.

Vojaško sodišče v Parizu je obsodilo na dvalet let ječe šest komunistov zaradi sabotaže.

Velika eksplozija je nastala pred dnevi v neki tovarni za izdelavo eksplozivnih snovi in umetnega ognja v Oberriedu v Švici. Doslej so našli sedem mrtvih.

VESELI TEATER

Božični program

Na božični dan in na sv. Štefana dan 25. in 26. XII.

tri predstave:

ob 14.30, 16.30, 18.30

Na sporedu, akrobatika, božična igra, spevoigra itd.

Predprodaja vstopnic oba dneva od 10. ure dop. neprekinjeno do večera

Nelle regioni d'Italia, nelle quali non è stata ancora completamente debellata la malaria, viene insegnato praticamente alle scolaresche come si ha da lottare contro il pericoloso nemico. Ecco gli scolaretti e le scolarette sul terreno, armati di badili e di aspersori. Merita rilevare che questa è una delle ore più divertenti dell'istruzione. — V italijanskih predelih, kjer malarije še niso čisto pregnali, se tudi v šolah mladina praktično uči, kako je treba zatirati povzročitelje te nevarne bolezni. Gornja slika nam kaže dečke iz ljudske šole, kako gredo oboroženi s lopatami in škropilnicami »na teren«. Ta učna ura je med otroci najbolj priljubljena.

Božično darilo

NAPISALA B. KOLLBRUNNERJEVA

Vlak je brzel skozi spečo pokrajino. Nejasno so se videle skozi mokra okna oblike dreves, hiš in telefonskih drog. Kadar se je vlak približal postaji, se je skozi okno zasvetila rdečkasta ali zelenkasta luč. Ker je bil sveti večer, je bilo v vlaku le malo potnikov.

V kotu nekega oddelka sta sedela stara zakonca. Le malo sta govorila med seboj. Njuna obraza sta pričala, da njune misli niso nič kaj rožnate. Bila sta pri nekaj oddaljenih sorodnikih v majhnem mestu, kjer sta praznovala sveti večer. Oba sta imela v mislih božični obred pri sorodnikih in njuna obraza sta ostala temna.

Gospod Plessis, kakor se je pisal stari mož, je v duhu videl pred seboj kopico otrok, spomnil se je, kako so skakali okrog svojega očeta in ga spraševali vse mogoče, videl je pa tudi, kako je njihov oče pozabil na ves svet in se popolnoma predal igranju z otroki. Gospod Plessis je videl, kako je njegov bratranec pokleknil med svoje male na tla in skušal spraviti novo železnico v tek. Stari mož ni mogel srečnega očeta z nobeno stvarjo več odtrgati od njegovih otrok in igrač, ki so jih dobili za Božič. Sicer je železnico ravno sam prinesel, vendar ga je to otročje okolje spravilo v slabo voljo.

Stara zakonca sta bila brez otrok. Zato se jima je ta sveti večer, ki sta ga bila preživela med otroki, zdel nekaj novega. Dotlej sta namreč zmerom praznovala sveti večer sama. Prav zaradi te čudne spremembe sta se zdaj vračala domov razočarana in utrujena.

Misli stare žene niso bile dosti drugače od moževih. Punčka, ki jo je podarila svoji mali sorodnici, ni napravila dekletu posebnega veselja. Otrok je po vsaki ceni hotel, da bi bila punčka tako narejena, da bi jo mogla oblačiti in slačiti. Stara žena pa na to ni pomislila in je punčki kratko in malo prišla obleko na telo.

Gospa Plessisova je hotela najmlajšega vzeti v naročje. Pričakovala je, da se ji bo nasmehnil, mali se je pa začel dreti, tako da je bil ves zaripel v obraz. Naposled ji ni preostajalo drugega, ko da ga je dala spet materi v naročje. Tudi z materjo gospa Plessisova ni mogla nič kaj tehi, ga govoriti. Neprestano je imela opravka samo s svojimi otroki, ki so ji kazali igrače in jo nadlegovali z vsemi mogočimi vprašanji. Poleg tega je morala še zmerom komu popraviti hlačke ali nogavičke.

Ko so potem večerjali, so bili vsi štirje odrasli nekako utrujeni. Samo otroci so še čebljali in si pripovedovali vse mogoče stvari. Naposled je le prišla ura odhoda Stara zakonca sta si oddahnila, pa tudi njunima sorodnikoma ni bilo odveč, da gosla odhajata. Tako sta se zdaj peljala v vlaku proti domu in nista bila nič kaj zadovoljna sama s seboj. To, kar ju je zdaj čakalo, tudi ni bilo nič kaj veselo. Prazen dom, vendar vsaj miren in tih, da sta v njem lahko dolgočasno, a vsaj mirno preživljala svoja stara leta.

Tisti trenutek se je gospod Plessis obrnil proti svoji ženi in dejal: »Nikdar več ne bom preživel svetega večera med otroci pri jaslicah. Če sva sama, sem žalosten, današnji večer med otroki me je pa strašno utrudil in razočaral.«

Njegova žena mu je prikimala in dejala: »Prav imaš Jurij, za naju ni več svetega večera.«

Bila je majhna, svojemu možu zmerom vdana žena, izredno tenkočutna narave, zato je še bolj trpela, ker nista imela otrok.

Potem se je vlak ustavil. Izstopila sta in odšla, z vsemi silami se upirajoč mrzlemu snežnemu meteuju, proti domu. Kako prijetno bo zaviti se v odejo in ležati v posteljo!

Ura se je bližala polnoči, ko sta zakonca stopila skozi zasnežena vrtna vrata in obstala pred hišo. Mož je tipal po žepih za ključji, ko je nenadno sunil z nog ob nekakšen zavoj na tleh. Tedaj je zaslišal čudne, mijavkaju podobne glasove.

»Jurij, mislim, da je mucek. Pomisli, v tem mrazu pa zunaj!« je dejala žena.

Njen mož je skomignil z rameni. Naposled je našel ključ. Prižgal je luč, njegova žena je pa dvignila zavoj in ga odnesla v predsobo. Odvezala je papirnati ovoj in prebledela. Pod premočenim papirjem je ležal v plenice zaviti novorojenček, ves modrikast od mraza. Stara gospa je bila tako presunjena zaradi tolikšnega siromaštva, da se ji je vzklil ganjenja izvi iz prsi. Kako dolgo je moralo dete že ležati pred vrati? Mokrota bi že skoraj zmohla tudi ovojčke in mali bi se prehladil.

Stara žena je odnesla malega v kopalnico, ga razvezala in umila s toplo vodo. Potem ga je zavila v svojo srajco, v topel volnen šal in ga položila

GORENJSKA BESEDA

110 let je letos minilo, odkar nam je Gorenjska dala Matijo Valjavca, pesnika in profesorja, zbiralca narodne ga blaga in jezikoslovca.

Ali ti je še znano Valjavčevo ime, prijatelj, ki si se ustavil ob teh vrstičah?

Morda ti je ušlo iz spomina, ker si pozabil, da je bil mož kremenit gorenjski značaj, človek časti in ponosa. To nekoč ni bilo toliko v časteh, zato ti nihče ne bo te pozabljivosti zameril.

Ali ti je pa ušlo iz spomina, ker si zanemaril vezano besedo in pozabil, da je bila Valjavčeva pe'em takšna, kakor da bi jo narod sam zložil, narod z Gorenjskega. Tudi te pozabljivosti ti ne bo danes nihče zameril, če si je ne bos sam.

Naj ti pomagamo obuditi spomini!

Kam drži na desno cesta,
kam drži na levo pot?
Mož, povejte mi po skušnjji:
kje se laže ognem zmot?

Te stihne znaš gotovo še danes, ko si že zdavnaj končal osnovno šolo, samo vedel najbrže nisi več, da so Valjavčevi.

Ali pa začetek pesni »Tice pivke«:

Z zemlje voda je splahnila,
v malo mórj je stepila,
z gó ni voda več curčila,
grozna suša je nastala.
Vsi ljudje in vse živali
žeje konec so jemali.

Mar niso ti verzi takšni, da se jih še današnji šolar mimogrede na pamet nauči, čeprav je njih jezik star 87 let? Ali pa domotožni stih iz »Hrepenjaca«:

Pa si le mi ljuba,
skli me tvoja zgruba,
in bo vedno sklela,
nikdar zaceleta.

Kaj si mi storila,
s čim se prikupila,
si mi pr'ljubila
so, čežela mila?

Nag sem šel od tebe,
bil sem sam za sebo,
brez dob'čka, zgrube,
in brez duše ljube:

Vzeli so mi srečno
upanje za večno,
vendar roma, roma
vsak dan duh od doma.

V nevezani besedi Valjavec se bolj izdaja Gorenjsca. To boste sami najbolje pre-odili, ko boste brali spodnjo, doslej še neobjavljeno »Tombo«, natisnjeno vestno po pesnikovem rokopisu, z njegovimi ločili in naglasi. Našli so samo odstavki.

(Pričujočo »Tombo« je Valjavec napisal v svojem »Dnevopisu«, t. j. dnevniku, o počitnicah leta 1847., torej kot 16 leten dijak. Izvirnik nam je za uporabo v letošni božični številki »Družinskega tednika« dal na razpolago sedanji lastnik »Dnevopisa«, naš znaní knjižgoljub g. T.)

Tožba zavolj smrti pule

SODNIK. — KATRA KI TOŽI. — ŠPĚLA TOŽENA.

Napisal Matija Valjevce

Sodnik: Kdo ste?
Katra: Kdo?
Sodnik: Vi.
Katra: Jest — kdó?
Sodnik: Kdó ste? imé čem védit, kogá ste, kjé stanujete?
Katra: Kdó? jést?
Sodnik: Ja, vi.
Katra: Kdo sim?
Sodnik: Ja.
Katra: Katra Jékovka, vdova, gostujem.
Sodnik: Kjé?
Katra: Kogá?
Sodnik: gostujete?
Katra: Na verhi pod strého.
Sodnik: Pod čigavo strého?
Katra: Pod Jurgeljnjovo.
Sodnik: Kaj želíte?

Katra: Kaj želim? ta baba mi je puto vkradla, želim jo nazaj.
ŠpĚla: Ni réš gospod.

Katra: Je réš, v pričó laže.
Sodnik: Molčati. Jezik za zobmi zdaj, znate potem govorit, ko pride versta na vas. Vi Katra...

Katra: Kdó? jést?
Sodnik: Ja.
Katra: Kaj?
Sodnik: Vi Katra, povejte berž znaj kogá in kakó se je vse godilo.

Katra: Gospod žlahtni! Ob enajstih...

Sodnik: Kdáj?
Katra: Ob enajstih...

Sodnik: Zjutrej? zvečer?
Katra: ... snoč grem spat. Komej oči vkup stisnem kar slišim v izbiri kjer hči spava, neki ropot. Jes ustanem, se napravim, peržgem luč, grem glédat, kaj se godi. pridem pred vrata, pa se mi spodtakne, nađem in luč ugasne; ustanem, odprém vrata. kaj menite, gospod žlahtni! kogá, mislite si, kogá dobim. Ta prekleta ŠpĚla, s kuro je ravno skoz okno lezla, jes skočim, de bi jo za kite nazaj potegnila, pa starka, ni je bilo več, šla je čez drevá, ko bi jo véter nésel. — Hči se zbudí, praša kaj je — rev'ca nič ni védla. Luč vkrésém, kar vidim pérje po hiši stréseno, vidite gospod žlahtni, sej sim ga za pričé sabó pernesla.

Sodnik: ŠpĚla, ste slišali, zakaj ste toženi?
ŠpĚla: Slišala, sej imam všesa per sebi.

Sodnik: Kaj rečete vi na tó?

ŠpĚla: Kaj rečem jest na tó? jest rečem de se je zlagala, vse vse zlagala, de ni resnične besede z njé ust slišati biló.

Sodnik: Takó? pa spričajte, de ni resnico govorila.
ŠpĚla: Snoč ob desetih sim bila še na ženitnini, ob enajstih še tudi dvanajstih, ob eni — ob dvéh sim šla še le domú, pa je bilo temá, de se ni vidlo tri pedí od nosa, vse krave so bilé černe, mačke pa rijave. Moj sim se je vženil; sim iméla jedí na zbiranje, mi ni bilo már Katrine pute krasť íti. Sodite.

Sodnik: Katra govorite.
Katra: Sej sim jo za kožúh pričéla, ko je skoz okno vbežala, še prav mehki ga je iméla, Bog vé, kjé ga je pa zmuzala, stara babáva.

ŠpĚla: Ni réš; je pa že kórkšni per hčeri vási bil, ko je tebe slišal, je pa zbéžal.

Katra: Ti si bila, ti, sej sim kožúh čutila.
ŠpĚla: Ni réš.

Sodnik: Ni réš ne; je že lesica kuro obvohala, in šla žnjo, ko je vas čutila, za kožo ste jo potipali, ste pa mislili, de je kožúh. — Z Bógami!

Če konec po sréči
Izsteče se nám,
Težave nar véči
So vse za herbítám.

(Doslej še neobjavljeni Valjavčevi verzi iz istega »Dnevopisa«)

Ali bodo gejše izumrle?

Te dni je imela japonska državna davčna uprava posebno sejo, na kateri so določili, da morajo gejše odslej plačevati dvakrat tako visok davek, kakor druge nameštene in nameščenci. Vprašanje je zdaj, v koliko bo ta povšlica davkov gejšam škodovala.

Gejše so bile prvotno na Japonskem samo nekatere svečnice v japonskih svetilnicah, kmalu so pa postale varuhinje japonske tradicije in so to ostale do danes. Zdjaj pa, ko so njihovim poklicem naložili toliko davščine, se zdí, kakor da so nekakšno nepotrebno razkošje, zato tudi visoko obdavčene. Ker si Japonska v teh resnih časih razkošja ne more privoščiti, imajo gejše danes pač težko stališče. Ali bodo vztrajale ali ne, nam bo pokazala bodočnost.

Tudi število dve prinaša nesrečo?

Nekateri narodi ne pripišujejo slabe vpliva samo številki sedem ali trinajst, temveč tudi številki dve. Najbrž po krivici.

Tako na primer kristjani v Egiptu za nobeno ceno ne bi dali krstiti dva

novorojenčka naenkrat. Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Vloga velikih mest v svetu

Zaradi naraščajoče industrializacije se ljudje zmerom bolj selijo v mesta. Danes je po statistiki že vsak osmi zemljan meščan. Tako na primer živi v mestu vsak deseti Avstraljec, vsak peti Amerikan in vsak drugi Anglež.

Vsega skupaj je na svetu 700 mest z več ko 100.000 prebivalci. Evropa ima 300 mest, Amerika 155, od teh jih je 92 v Združenih državah. V Afriki je samo 20 mest, v Avstraliji 10. V Evropi ima največ mest z več ko 100.000 prebivalci Nemčija, saj jih ima kar 73. Sovjetska Rusija ima 65 mest, Anglija 58, Italija 24.

Mest z milijonskim številom prebivalcev je na svetu 39. Od teh jih je 15 v Evropi, 11 v Aziji, 10 v Ameriki, dve v Avstraliji, eno v Afriki. Največja vlemesta na svetu so: Newyork z 11 milijoni prebivalcev, London z 8,5 milijona prebivalci, Tokio s 6,5 milijona, Pariz s 5, Berlin s 4,5, Moskva s 4,1 milijona prebivalci.

Po trudapolnem delu — zabava in razvedrilo v »Družinskem tedniku«!

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

ŠpĚla: Kaj rečem jest na tó? jest rečem de se je zlagala, vse vse zlagala, de ni resnične besede z njé ust slišati biló.

Sodnik: Takó? pa spričajte, de ni resnico govorila.
ŠpĚla: Snoč ob desetih sim bila še na ženitnini, ob enajstih še tudi dvanajstih, ob eni — ob dvéh sim šla še le domú, pa je bilo temá, de se ni vidlo tri pedí od nosa, vse krave so bilé černe, mačke pa rijave. Moj sim se je vženil; sim iméla jedí na zbiranje, mi ni bilo már Katrine pute krasť íti. Sodite.

Sodnik: Katra govorite.
Katra: Sej sim jo za kožúh pričéla, ko je skoz okno vbežala, še prav mehki ga je iméla, Bog vé, kjé ga je pa zmuzala, stara babáva.

ŠpĚla: Ni réš; je pa že kórkšni per hčeri vási bil, ko je tebe slišal, je pa zbéžal.

Katra: Ti si bila, ti, sej sim kožúh čutila.
ŠpĚla: Ni réš.

Sodnik: Ni réš ne; je že lesica kuro obvohala, in šla žnjo, ko je vas čutila, za kožo ste jo potipali, ste pa mislili, de je kožúh. — Z Bógami!

Če konec po sréči
Izsteče se nám,
Težave nar véči
So vse za herbítám.

(Doslej še neobjavljeni Valjavčevi verzi iz istega »Dnevopisa«)

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

Če bi se to zgodilo, bi po njihovem prepričanju prav gotovo eden kmalu umrl. Prav tako pri njih ne bi dva človeka istočasno pila vodo iz istega vodnjaka. Celó če dva otroka po nesreči trčita z glavama skupaj, je to zelo slabo znamenje. Njuno življenje visi na niti, pa morda ne zaradi pretrdih glav, kakor mislite, pač pa zaradi tega, ker sta pač dva. V Egiptu je torej najbolje, če trije trčijo z glavami.

VZGOJA SADIK POVRTNINE IN CVETLIC

NAPISAL JOSIP ŠTRELKJ

Ko odženeta rastlinicam en do dva lista, jih pikiramo v drugo posodo z enako zemljo, kakor za setev, ki jih pa napolnimo do en centimeter pod obom, zaradi lažjega zalivanja in številnejših korenin. Za pikiranje se poslužimo dletastega klinčka, s katerim dvigamo rastlinice in sejalne posode z vsemi koreninami ter jih pikiramo (začasno presadimo) po 2 do 5 cm narazen z ozirom na poznejšo velikost. Kadar so topli sončni dnevi, čedalje bolj odpiramo zunanja okna, da se rastlinice privadijo zunanemu zraku. Zalivamo pa le zmerjo in z mlačno vodo.

Ce pozneje zraste sadikam 4 do 5 listov, in če nastane med njimi gneča, jih v drugič pikiramo, in sicer bolj redko. Dvakrat pikirane so še boljše, kakor samo enkrat, ker postanejo krepkejše, odpornejše in bozatejše na koreninah. Take na prostem čvrsteje rastejo in dajo tudi obilnejši pridelek. Zato ne sadi nepikiranih sadik, ki so navadno pregenjene in skoraj brez korenin.

Za ranejši pridelek bučnic (kumare, buče, sladkorne buče in lubenice) se poslužujemo za predvzgojo papirnatih lončkov, ali pa narejenih iz mešanice gline in kravjeka, v katere posadimo po 3 semena ter postopamo, kakor s setvijo v prej navedenih posodah. Kmalu potem, ko izkale, poravamo šibkejše in pustimo v vsakem lončku le po eno, najkrepkejšo in jih privajamo zraku ob toplih dneh. Ko se ni več bati pozebe v prvi polovici maja, posadimo tako vzgojene bučnice z lončki vred na prosto.

Prav tako lahko predvzgojimo tudi drugo povrtnino, posejano ali pikirano v take lončke, zlasti paradižnike, papriko in jajčevce.

Namesto navedene vzgoje bučnic, ki jih ne moremo sejati na prosto, dokler ni zemlja ogreta, pospešimo kaljenje in rast na prostem, tako da že koncem marca zakopljemo po prlično tri vile svežega konjskega gnoja v primerni razdalji 1 do 1½ m in ga nekoliko z zemljo pokrijemo. V vsaki kup posadimo nekoliko semen, ki jih pa, če jih več izkali, kasneje ob prvem listu razen treh najlepših poravamo. Vrhu setve položimo kakih 40 cm dolg in širok ter 10 cm visok iz desčic zbit okvir, ki ga pokrijemo s šipo. V primeru nočnega mraza odenemo šipo še s slamnato storjo ali z vrečevino in v desko, ob okvirju pa prisujemo zemljo. Podnevi, če je južno toplo vreme, zračimo, t. j. čedalje bolj odkrivamo šipe, zvečer pa pokrivamo pred sončnim zahodom. Proti sredi maja, če ne žuga mraz, odvezamo šipe in okvir in pustimo odkrite podnevi in ponoči. Za ranejši pridelek zlasti lubenic in sladkornih buč, ki pri nas prepozno dozorevajo, če jih sejemo na prosto šele koncem aprila in v začetku maja, se moramo navedenih načinov setve posluževati. Omenim naj še, da seme bučnic postavljamo v zemljo s konico navzdol, sicer težko izkali.

KONEC

ALI VESTE...?

...kako lahko pepel cigar najbolj uporabite? Postavite svojemu možu poleg pepelnika, še kakšno drugo posodo, v katero bo otrsalo samo čisti pepel. Ta pepel pozneje polijte z vodo. S to mešanico lahko zalivate sobne rastline, ker je izredno dobro gnojilo. Če nimate sobnih rastlin, pa z isto mešanico lahko krasno očistite vse kovinske predmete.

...kako lahko limone dolgo ohranite sveže? Postavite v klet zaboj žaganja, vanj pa naložite limone, tako da se druga druge ne bodo dotikale. Tako shranjene limone bodo neverjetno dolgo ostale sveže in sočne.

...kako preprečite, da se vsega spoštovanja vredna klobasa ne osuši, če ste jo nekaj kosčkov odrezali, ostanek pa prihranili za prihodnji teden? Odrezani del klobase namažite s presnim maslom, denite klobaso na hladno mesto in počakala vas bo sveža in okusna. Ko jo boste prihodnjic načeli, boste lahko porabili še presno maslo, ki se na klobasi ne bo prav nič pokvarilo. Z njim lahko kruh najprej namažete, potem pa narežete še klobase. Tako se boste naenkrat znašli v dobrih starih časih.

Strast darovanja

Pravi darovalci se ne ravna po datumih. Ves koledar ima zanje rdeče podčrtane dneve. Ko bi izpraznili vse žepce, bi z biblijsko ravnodušnostjo siekli svoj plašč. Vendar niso svetniki, temveč ljudje, ki znajo življenje uživati. Sejati hočejo veselje. Ti ljudje imajo neko posebnost: ne preneso, da bi njim kdo kaj daroval.

Znano je, da ne posebno premožni ljudje lepše in boljše darujejo, kakor zelo bogati. Preobilica denarja zapelje v nevtralnno pozornost, zapelje do darovanja v poslednjem trenutku. Kdor ima namesto kupa denarja srce na pravem mestu, daruje velikodušneje. Med darovalci imamo sistematike, ljudi, ki darujejo principiarno; samo ob določenih, že vnaprej domenjenih praznikih, godovih, ali samo praktično, ali samo nepotrebno ali zmerom isto. V prejšnjih umirjenih časih so na primer nekateri možje svojim ženam vsako leto darovali en biser za razširjenjše biserne ovratnice. Vsako leto en biser. In ob tem sta se oba postarala in postala nekoliko zagrnjena. Darila ne smejo izgubiti čar nepričakovanega. Tako namreč postanejo podobna točno plačanemu davku.

Spet se vračamo k pristnemu. H kakovosti, ki se je izkazala za vse bolj osrečujočo, brezčasno in — cenjevo kakor količina. Vračamo se k plemenitemu materialu, k ročnem delu, k enkratnemu. K vsemu, česar ne izdelujemo na tekočem traku. Antično, ali moderno to ni vprašanje. Od osebnega okusa je odvisno, ali izberemo čar patine, ki obdaja vse antično, ali damo prednost neoporečni popolnosti modernih umetnin. Samo za pristnost gre. Ob vsakem darilu moramo spoznati: to je najboljše od najboljšega. Ta volja se prav tako izraža v gladem lesenem krožniku kakor v umetno cizelirani srebrni skledi. Ročno delo je spet doseglo srečen razmah. Gospodarsko težki čas je prisilil marsikatero izmed nas k poenostavljenju življenja. To poenostavljenje je prineslo — čeprav se to neverjetno sliši — pogosto tudi plemenitije življenje. V sobi, kjer zdaj živimo vsi skupaj, smo vse natančnejši za predmete, ki nas obdajajo, zakaj stalno moramo biti med njimi. Lepa slika, dragocena vaza, oblikovno popoln kipec učinkujejo osrečujoče, in tako se po omejitvi vračamo k pristnosti, ki je še vselej preživela slučajnostno modo.

O božiču, času velikega darovanja, se mnogi ljudje ukvarjajo s seznamami. Sivarni in suhoparni si urede posebne rubrike: cvetlice, knjige, obleka, jedca. In obdarovanci pridejo v eno ali drugo izmed teh rubrik. Nekateri sestavljajo sezname po darilih, ki so že točno določena za vsakega posebej vsako leto. Toliko in tolikokrat darujejo nekemu knjigo, drugemu tucat cvetlic, ročno torbico ali kakršno koli darilo, ki ima relativno vrednost, ker ga razumeta samo darovalec in obdarovane. Darovanje lahko postane matematično natanko izračunana dolžnost plačevanja. (Tudi ta darila, če jih z okusom izberemo, lahko človeka zelo razvesele.) Nekateri ljudje darujejo samo tistim, ki so njim že kdaj darovali, ali darujejo upajoč v povrnitev.

Tisti pa, ki darujejo s strastjo, nimajo tako lahke naloge. V vsako darilo morajo položiti kos sebe, da zganijo srce nekoga drugega. Strastni darovalci si morajo beliti glavo — toda to ugibanje je osrečujoče.

Danes je darovanje važnejše, lepše in potrebnejše kakor kdaj koli. V času, ko je nekaterim ljudem usoda toliko vzela, naj ljudje še več dajo drug drugemu. Pogosto se čudimo, koliko veselja utegne narediti še tako majhno darilo. Starejši, zelo osamljeni dami je nekdo prinesel svetlosinji šal. Doma so ga oštevali: »Daruj ji rajši kaj praktičnega, volnenega in temnega.« Mali sinji šal je pa dokazal, da je tisti čudež, ki je osrečil človeško srce. Obdarovanka je bila vsa srečna, da nekdo ravna v njo samo kot žensko — sinji šal ji je pričaral mladost, upanje in ji dal novega poguma. To kajpak ne pomeni, naj vsem starejšim damam darujemo sinje šale... Pri darovanju se ravnajmo po pravem instinktu in si želimo od vsega srca, da bi nekoga osrečili! In tako se nam bo to tudi res vselej posrečilo! A.

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Četrtek: Grahova juha, pečen domač zajec, mešana solata, pražen riž, kompot, pomarančni puding. Zvečer: Carski praženec, kompot, kava ali čaj, pecivo.

Petek: Ribja juha, gobova rižota, zelena solata, jabolčna pena. Zvečer: Sardine, sir, čaj, pecivo.

Sobota: Goveja juha, pražen krompir, zelena solata. Zvečer: Goveji guljaž, polenta.

Nedelja: Telečja obara, krompirjevi cmoki, solata. Zvečer: Jabolčni riž.

Ponedeljek: Fižolova juha, makaroni. Zvečer: Fižol s čebulo v solati, kava.

Torek: Zelenjavna juha, rižev narastek. Zvečer: Jabolčni žepki.

Sreda: Korenjeva juha, kislja repa, krompirjev pire. Zvečer: Jota.

Pojasnila:

'Grahova juha: Grahovo juho skuhamo iz graha, ki smo ga jeseni pripravili za zimo. Suhega namočimo zvečer in ga šele naslednjega dne kuhamo. Grah najprej denemo v vrelo vodo in ga dobro kuhamo, da postane mehak. Ko je mehak, ga pretlačimo skozi sito. Posebej naredimo svetlorjavo prežganje, vanj stremo pretlačeni grah, osolimo, po okusu opopravimo in če je pregosto, juho še zalijemo. Zelo dobro je, če na juho zakuhamo nekaj riža.

'Pomarančni puding: 2 rumenjaka mešamo z dvema žlicama sladkorja, da se dobro speni. Potem dodamo, po možnosti še žlico ruma, nastrgane pomarančne lupinice in sok ene pomaranče. Na koncu dodamo še sneg dveh beljakov. Ko vse skupaj narahlo zmešamo, stremo zmes v dobro namazan model in kuhamo na pari dobro uro. Potem ga stremo iz posode v skledo in ga po okusu oblijemo s kakšno kremo. Če pa zmes spečemo, dobimo zelo okusen pomarančni narastek. Narastek pečemo v neprevročni pečici. Ko je pečen, ga potresemo s sladkorjem.

'Jabolčna pena: Dva beljaka stepamo v trd sneg, mu dodamo 10 dek sladkorja in 3 žlice goste marmelade in mešamo naprej toliko časa, da se vsa zmes zgosti. Potem pridenemo 4 pečena in pretlačena jabolka in po okusu sesekljamo limonovo lupinico in sok ene pomaranče. Jabolčno peno postavimo na mrazo, preden jo denemo na mizo, da se lepo strdi.

'Jabolčni žepki: Iz 30 dek moke, soli in malo vode naredimo testo. Ko je dobro pregneteno, ga pustimo za kratek čas pokritega počivati. Potem ga razvaljamo in zrežemo na podolgovate kose. Posebej pripravimo nađev: Olup-

Ali je kaj bolj praktičnega od gornjega kostima iz temnega tafta ali lameja? Lahko ga oblečemo za gledališče, za koncert in male večerne prireditve. Poda se posebno modernemu, športnemu tipu ženske.

ljena jabolka skuhamo, jih pretlačimo, zmešamo z nekaj rozinami, sladkorjem in kruhovimi drobtinicami. Na vsak kos denemo žličko nadeva, ga zvijemo in jih skuhamo v slani vodi. Kuhane odcedimo, potresemo z drobtinicami in zabelimo.

NAS NAGRADNI NATEČAJ

KOTIČEK ZA PRAKTIČNE GOSPODINJE

Za vsak prispevek, objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir

Veliko naših zvestih bralk nam je poslalo za praznike nekaj dobrih preizkušenih receptov. V prejšnji številki smo vam objavili dva dobra recepta za božično pecivo, to pot bomo pa priobčili dva recepta, ki ju prav lahko uporabite v praznične namene.

Mesni cmoki

Za cmoke porabite goveje meso, ki ste ga kuhali v juhi. Meso zrežite na mesoreznicah, dodajte ščepec soli, popra, drobno sesekljane zelenega peteršilja, sesekljano čebulo, strok česna, pest kruhovih drobtinic in 1 jajce. Vso zmes dobro pregnetite in oblikujte prav majhen cmoke.

Iz 4 do 5 srednjevelikih kuhanih krompirjev, enotne moke in soli naredite rahlo krompirjevo testo. Testo zgnetite v podolgasto klobaso in razrežite na toliko kosov, kolikor cmokov imate. Vsak kos stisnite z dlanjjo, da dobite štirikotnik. Na vsak tak štirikotnik denite po en mesni cmokec, stisnite skupaj vse vogale in izobil-

kujte gladek cmok. Cmoke kuhajte 20 do 25 minut v slanem kropu. Kuhane odcedite, v pekači pa razbelite malo masti ali masla. Vanj stresite cmoke, jih nekolikokrat obrnite in denite v pečico, da se prav malo opečejo.

Tako pripravljene mesne cmoke lahko damo na mizo potresene s parmskim sirom kot samostojno jed, h kateri se dobro poda še zelena solata, ali so pa izborni dodatek h kakšni mesni omaki.

Anica Večajaeva, Fužine pri Ljublj.

Medeni kruh

Deni v lonec ¼ litra mrzle vode, 12 dek sladkorja, 2 žlici medu, 5 dek masti ali masla in pustite, da zavre. Ko se ohladi, prideni 1 žličko jedilne sode, 40 dek krušne moke, 1 celo jajce, za nožev konico zmlatega cimeta in klinčkov.

Vse skupaj zmešajte tako, da zmes ni gosta, ampak tekoča, kakor jo narediš za palačinke. Stresite jo na namazano in z moko potreseno pekačo in peci približno eno uro. Pečen medeni kruh zreži na rezine. Zelo dobro se poda čaju, s katerim potreseš svoji družini za praznike popoldne. Da bo čaj še boljši, pa sladkor, s katerim osladiš čaj, odbrni ob pomarančno lupino.

Marija Klemenčičeva, Ježica.

Copate

Tudi copate si lahko sami naredimo doma. Gornji del si napletemo ali navčakamo iz raznih ostankov volne ali jth pa urežemo iz kakšnega toplega sukna po kroju, ki ga dobimo na kakšni krojni poli. Važni pri copatah so pa podplati, ki se tako hitro strgajo. Zelo močne podplate si lahko naredite takole:

Podplate si urežite iz debelega sukna, povrhu pa urežite tudi podplat iz debele lepenke. Podplate iz lepenke pa pošijte z močno vrvc. Z vrvcu pričnite šivati v sredini ali pa ob robu lepenke, jo zavijte v obliki spirale tako, da je lepenka popolnoma obšita z vrvc. Ko je na gosto in dobro prišta, ves podplat namažite s čevljarско smolo. Tako narejeni podplati so zelo trpežni in se po nekaj let ne strgajo.

Zinka Tomšetova, Ljubljana.

Pobrskaite tudi vi, draga čitateljica, med svojimi recepti in nam jih pošljite!

Za vsak prispevek, objavljen v naši novi rubriki, plačamo 10 lir. Ta znesek lahko takoj po objavi dvignete v naši upravi. Po pošti pošljamo šele takrat, ko se nabere več takšnih nakazil.

Vse prispevke naslovite na: uredništvo »Družinskega tednika« (Kotiček za praktične gospodinje), Ljubljana, Poštni predal 345.

Na božični večer

OKVIRJI

za
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE,

KLEIN

LJUBLJANA, Wolfova 4

Kako naj hranim svoje dete danes?

Pred vojno nam je delala prehrana naše dece le malo skrbi. Vsega je bilo dovolj in lahko dobiti; cene so bile nizke — nismo se bale, da bi naša deca kazala znake nezadostne prehrane, da bi zaostajala v razvoju. Zdaj je drugače. Prišlo je primanjkovati tega, onega; zadele smo na težave pri sestavi jedilnika, zlasti za naše najmlajše.

Pravilno sestavljeni jedilnik mora vsebovati vse glavne sestavine naše hrane: beljakovine, maščobe, ogljikovodik in vitamine. Kot edini vir beljakovin pride pri naših najmlajših v poštev mleko. Napačno je mnenje naših mater, da mora dobiti dojenček dnevno več ko 1 liter mleka; pri mladih dojenčkih zadostuje dnevno pol litra mleka, razredčenega s pol litra vode in dopolnjenega z različnimi ogljikovodiki na hranilno vrednost ženskega mleka.

Pri starejših dojenčkih naj dnevna količina mleka ne presega 1/4 l, pri dojenčkih nad 7 mesecev, ki dobivajo vojne dodatke, pa ne 1/2 l. Večje količine mleka so dojenčku škodljive; mlajšim obremenjujejo prebavila, starejšim pa jemljejo tek za druga važna hranila, ki so za razvoj okostja in zobovnja nujno potrebna. Pri starejših otrocih predstavlja pri pomanjkanju mesa sir važno hranilno in vir beljakovin. Od ogljikovodikov so za dojenčke najbolj primerni sladkor, pšenična moka, pšenini ali koruzni zdrob in riž. Riž, ki ga imamo tudi v današnjih časih v zadostni količini na razpolago, je izredno važno hranilno in bi ga morale matere tudi pri najmlajših vse bolj pridno uporabljati, ker v veliki meri lahko nadomesti pšenico. Pripravimo ga lahko na razne načine. Za mlade dojenčke v obliki riževe juhe, ki jo dolijemo mleku namesto vode in s tem zvišamo hranilno vrednost. Starejšim dojenčkom tekne izborna riževa kaša s sadnim sokom, ki prav lahko nadomesti pšenini zdrob. Tudi zakuhan na raznih juhah nadomesti lahko večkrat pšenično moko in zdrob. Važno je, da namakamo riž 2-3 ure in nato kuhamo vsaj 3/4 ure, da razpade, nakar ga za dojenčke še pretlačimo.

Sladkor sam je važno hranilno in otrokom nujno potreben; v nobenem primeru ga ne smemo nadomestiti s saharinom. Saharin uporabimo pri otroku le v zdravilni hrani, predpisani od zdravnika. Saharin je sladilo, nima pa nikake hranilne vrednosti, zato ne more nikdar nadomestiti sladkorja. Eventualno ga smemo rabiti za slajenje kompota, ker smatramo kompot za poslastico, ne za hranilno. Sicer pa dajamo otroku sadje raje v presnem stanju, ker le tako vsebuje važne vitamine, ki se s kuhanjem uničijo. Presno sadje — razen limone — lahko dajemo dojenčku nesladkano.

Maščobe so važno hranilno — morejo se pa v veliki meri nadomestiti z ogljikovodiki — seveda ne povsem. Navadna svinjska mast je mladim dojenčkom težko prebavljiva in tudi mnogo starejših otrok dobi po zaužitvanju jedi, beljenih z mastjo, trdovratne izpuščaje. Presno maslo je težko dobiti. Kot zabela za dojenčke pridejo v poštev: olje, kuhano maslo in smetana. Žličko smetane, ki je potrebna dnevno za beljenje zelenjav in juhe za dojenčka, dobi mati pri posnemanju mleka za družino. Potreba maščob za dojenčka ji manjka in jo lahko na ta ali oni način krije.

Pri starejših otrocih moramo kriti nedostatek maščob z zvišano količino ogljikovodikov. Tu nam priskočijo na pomoč med, marmelada in orehi, ki imajo visoko hranilno vrednost in orehi namesto maščob. Ena žlica zmletih oreh, pomešana z nastrganim jabolkom ali pomarančnim sokom, osladkana z žličko sladkorja, predstavlja tudi za starejše dojenčke izdaten obrok.

Sveže sadje, kot vir važnih vitaminov, je vsaj v mestu lahko dosegljivo. Revnejši sloji si lahko pomagajo s presnim korenčkom, ker je mnogo cenejši od sadja. Pri dojenčkih nadomesti dragi oranžni sok limone, ker je poceni. Žlička dnevno krije potrebo dojenčka in je vedno dosegljiva. Na deželi si lahko matere pomagajo s sušenim sadjem: jabolenimi krhlji in suhimi češnjami. Suho sadje se najprej v vroči vodi umije in nato namaka 24 ur v mrzli vodi, odcedi in zmelje v strojčku za meso (eventualno dvekrat). Tako pripravljeno ne bo delalo nobenih težav tudi dojenčkom.

Večina mater ve, da mora dobiti dojenček po 6. mesecu popolno kosilo, obstoječe iz juhe in prikuhe. Mnogo mater je danes v zadregi, ker ni dobiti telečjih kosti in ne vedo, kakšno juho naj torej pripravijo za dojenčka. Prežgana juha, zelenjavne juhe najrazličnejših vrst nadomestijo lahko prav dobro mesne in kostne juhe. Napačno je prepričanje mnogih mater, da je krompir dojenčku škodljiv. Krompir je naše najvažnejše hranilno in tudi dojenčku od 5. meseca dalje v obliki pretlačene kaše z dodatkom ene žličke smetane ali mleka prav prija. Da je zelenjava vsakemu otroku od 6. meseca dalje potrebna, ve že vsaka mati. Zelenjavo parite v mali količini vode, ne kuhajte! Vode, v kateri se je zelenjava kuhala, ne odvajajte! Ko je zelenjava mehka, jo pretlačite skozi sito in zabelite z oljem ali smetano.

Enoten kruh je za zdrave otroke od 2. leta dalje popolnoma primeren. Pazite matere, da ne dajete otrokom ta kruh svež in ne v preveliki količini! Dojenčku kupimo raje nekaj keksov, ker je ta kruh za njegovo prebavila še pretežek. Keksi se dobijo na krušne nakaznice. Večjim otrokom, ki pogrešajo močnejše jedi, privoščimo po kosilu ali večerji dodatek ogljikovodikov v obliki pečenege kostanja, fig, žlice medu, orehov ali bonbonov. Nisem bila nikdar — ne kot mati še manj kot zdravnica — navdušena zato, da se razvaja otroke s sladkarijami; ali v današnji dobi, ko je potrebna štednja s sladkorjem, jim smemo mirne vesti po jedi dovoliti nekaj sladkorčkov, ki

so nam še dosegljivi in utešijo poželjnije po sladkem, ki je danes priročnih večje, kot kdaj prej. Pazite matere, da ne dajate slaščic nikdar pred jedjo, ampak vedno po končanem obroku, tako ne bo bolel želodec. Glist se ni treba bati — vsaka mati mora danes vedeti, da se razvijejo gliste iz jajčec — ne iz bonbonov in medu!

Z nekaj dobre volje in majhnim razumevanjem bo vsaka mati prebrodila današnje težave, v svesti, da zmore kljub vsemu pripraviti svojemu otroku hrano, ki mu je potrebna.

Dr. Tavčar-Konvalinka.

Kaj mora vedeti vsaka gospodinja?

ELEKTRIKA V GOSPODINJSTVU

Električnih naprav ne popravljaj sama, temveč prepusti strokovnjaku

Kadar koli prižgete električno luč ali pa električni kuhalnik, in ne gori, takrat najprej pomislite, da morda ni toka in da se je v elektrarni kaj pokvarilo. Vendar to vselej ne drži. Pogosto se zgodi, da je nastala kakšna napaka v vodu vašega stanovanja, ali pa je pregorela varovalka. Pri svetilkah je pa možno tudi to, da je žarnica pregorela, ker je že stara. Če opazite, da je varovalka pregorela, jo nadomestimo z novo, ki ustreza jakosti vašega toka.

Če se vam to zelo pogosto zgodi, se najbrž vprašujete, zakaj vam tolikokrat varovalka pregori, če je preveč obremenjena. To se zgodi takrat, če gori po več žarnic v enem prostoru, če hkrati likate in kuhate na električnem štedilniku.

Včasih se pa zgodi tudi to, da se pokvari stikalo v bližini kuhinje, nočni svetilki in povzroči kratak stik. Takrat vam ne pomaga nobena nova varovalka, ker bi vam spet pregorela. Zato je najbolje, če nesete pokvarjene predmete k elektriku, ki vam bo napako takoj popravil. Če sami poskušate popraviti nedostatek s kakšnim slabim izolirnim trakom, morate to delati zelo skrbno, če hočete, da se bo posrečilo. Slaba izolacija je škodljiva električnim pripravam samim, hkrati boste pa imeli v radijskem sprejemniku neprijetne motnje, ki jim vzroka ne boste vedeli.

Kadar prižigate luč, vrtnite stikalo v smeri urinega kazalca. S takim ravnanjem boste ohranili stikalo zelo dolgo. Večkrat očistite električno ploščo vašega kuhalnika z vlažno krpo, ki ste jo pomočili v bencin ali alkohol. Stikala pa nikar ne čistite s smirnovim papirjem, ker ga preveč obdrgete in postane s časom vse manjši in stik z električnim tokom ni več dovolj močan. Takšno stikalo kreše večkrat iskre, ki povzročajo, da se vaša električna plošča ne segreje, tako kakor bi se merala, in pokuri tudi preveč elektrike.

Če se vam pokvari likalnik ali kakšen drug električni aparat, ne odlašajte preveč in tudi sami nikar ne poskušajte popravljati. Nesite ga takoj k elektriku, ki vam ga bo za malo denarja takoj popravil. Če pa boste odlašali, bo napaka večja in tudi stroški bodo temu primerno večji.

In predvsem: Nikar sami sebi ne verujte, da se dovolj dobro razumete na strokovna popravila. Saj imamo prav zato poklicne ljudi, ki so zato tu, da nam vse napake popravijo.

Enkrat narobe

Kako se odkrižate 'prijatelja'

Za tiste, ki imajo neljube, a trdovratne oboževalce

Če že zmerom pisarimo o načinu, kako naj ženska pridobi moškega in si ga ohrani, zakaj ne bi enkrat pisali tudi o tem, kako se ga odkriža, če je to potrebno. Tudi to je namreč umetnost zase, povrh pa še zelo neprijetna in nevarna. Torej poslušajte!

Spominjajte ga venomer na vse tisto, čemur ste se zaradi njega odpovedali in mu dopoveste, da mora tudi on kaj žrtvovati za vas.

Zahtevajte, da vas venomer vodi samo v najdražje restavracije in se delajte, ko da vam njegova denarnica prav nič ni mar.

Zmerom mu pokažite, da vam je samo za zabavo, ki vam jo on lahko nudi. Ko bo to opazil, bo sam od sebe odšel.

Pokažite mu, da ste pametnejši od njega in ga korigirajte pri vsaki priložnosti, če le mogoče pred njegovimi prijatelji.

Nikar ne bodite odločni, temveč oklevajte v vsaki, tudi v najmanjši stvari, če vam jo on svetuje. Prav gotovo se bo tega večnega čakanja naveličal!

Govorite zmerom samo o sami sebi in ne kažite nobenega zanimanja za njegove skrbi in probleme. Nikar ne bodite niti malo sentimentalni, temveč zmerom samo realni. Moški so sentimentalnejši kakor ženske, zato ne prenesejo, da bi bila njihova prijateljica samo razumska.

Črna popoldanska obleka, preprostega kroja. Izrez je koničast, edini okras so originalni žepi, obrobljeni s perzljancem; takšen pošitek se ponavlja tudi ob robu krila.

Porabni nasveti

Pri pripravljanju kosila mislite na to, da je juha glavna podlaga kosilu. Zato pripravljajte razne juhe, za prikuho boste pa že našle kakšno malenkost, da boste izpopolnile kosilo.

Slamnate stole iz vrta pozimi lahko uporabimo za okras v dnevni sobi, v veliki predsobi ali pa sploh tam, kjer

Damski klobuki

novi apartni modeli dospeli. Lično izvršujem popravila.

Salon „Truda“

Ulica 3. maja (Aleksandrova) 5

Imamo kaj več prostora. Vendar se pa včasih zgodi, da se nekako omehujejo. Takrat jih poljimo z vrelo vodo, postavimo na prepih in stoli bodo postali spet močni in trpežni.

Če nas ponosi naenkrat zabebe v noge in smo preleni, da bi si poiskali novo odejo, potem si pomagamo s časopisom, če imamo to grdo navado, da čitamo v postelji. Denemo si ga med odejo in rjuho, tople noge se vam bodo pa kaj kmalu zahvalele za to res »grdo razvado«.

Ne samo dolge jopice, temveč tudi tričetrtinski plašči so letos zelo v modi. Takšen model, zanimivo okrašen z zapeljivim iz dolgočasnega krzna, vidimo na gornji sliki. Zanimivo je, da se je po desetletju šele zdaj pojavila nova moda krznenih zapeljiv. Vse do letos so bili rokavi ob zapeljivih enostavnih in ozkih.

ŠAH

Urejuje A. Preinfalk

Za božične praznike se bodo razgrnila še številnejša šahovska polja in po njih besneli še ljutejši dvoboji. Mnogo bo zmag in mnogo porazov, a zato bomo vseeno vsi ostali celi, zdravi in nič slabši. Prebili pa bomo nekaj lepih in kratkih uric.

Vsaj za te dolge večere bi vas vendar rad urednik še več šahistov speljil v nevsakdanji svet šahovske poezije. To so vam svojevrstni verzali in rime. Te pesmi utelešajo v tvorni svet figur, deske in potez čudovite misli in zamisli. Čim bolj je vse uglaseno, tem bolj se nam odmikajo, a tem bolj nas prevzamejo in navdušijo, ko se nam po vnetem iskanju in prisluškovanju razodenejo kot posebna duhovna glasba iz domišljijeke stratosfere.

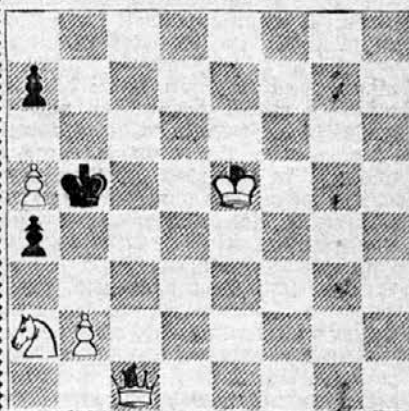
Ne verjamete? Pa takoj poskusimo z dvema problemoma in eno študijo! Kar izberite in ne popustite prehitro. Mogoče se bo pokazalo, da sem bil še premalo radodaren. Obljubim vam jih za Novo leto spet nekaj in potem še vsak teden dalje. Saj niso še na karte! Čeprav sta oba problema letošnjega pridelka, nista zato ravno slabe robe. Dobite lahko še trših orehrov, a piškava prav gotovo ne bosta. V študijo iz predvojnne dobe verjetno več gaupate.

Prezreti tudi ne smemo bojevitih šahistov, dasiravno bomo to pot komaj utekli zameri. Zatope naj se v eno izmed Keresovih bliskovitih zmag, če jih bodo sami premalo lastnih slavili!

Zdaj pa le na delo! Kolikor več boste pri tem užili zadovoljstva, tem bolj se bo veselil tudi urednik, da se bo v teh mršavih dneh izpolnilo vsaj nekaj njegovega voščila za Božič svojim prijateljem šahovskega kotička.

Problem št. 151

Sestavil B. Rezac

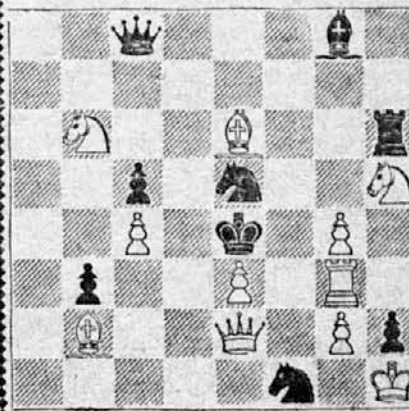

Mat v treh potezah

Tudi šahovske dame so večkrat zelo elegantne.

Problem št. 152

Sestavil K. Flatt

Mat v dveh potezah

Izredno lep in bogat dvopoteznik z dvanajst varijantami in številnimi pastmi. Tako zvestega in požrtvovalnega vojščaka kot ga premore črni kralj ni zlepa našli! Toda usoda je močnejša. A za lepo idejo umreti je častno!

Problem št. 153

Sestavil G. N. Sahodjakin (1930)

Beli: Kd2; Lf8; Se5; Pg5, g6.

Črni: Kh8; Sf5; Pf2, h7.

Beli na potezi remizira.

Kdo bo zadržal ponosnega kmetja na f2? Črni že triumfira; medtem pa vrže beli nevidno mrežo nad nekoliko neokretnim črnim kraljem in črni ves osupel opazi, da premoč ni premoč in se mora sprijazniti z neodločenim izidom.

Hrvatska—Slovaška 10 : 6

Prvi šahovski dvoboj med zaveznicama Hrvatsko in Slovaško dne 7. in 8. t. m. v Zagrebu se je končal s sigurno zmago domačinov. Čeprav so morali njihovi nasprotniki oslabiti moštvo z dvema rezervama, nikakor ne moremo trditi, da bi bil ta uspeh — in to po samih porazih v zadnjem desetletju — nezasluzen in malopomenben. Slovaki so se kljub vsemu prav dobro držali in so prvi dan podlegli s 3 1/2 : 4 1/2, v povratni tekmi pa huje z 2 1/2 : 5 1/2.

Posamezne deske so dale po vrsti te-le izide: dr. Astaloč—Rohaček 1 : 1; Rabar—Potuček 1 1/2 : 1/2; inž. Tekavčič—Ujtelky 2 : 0; Subarić—Pazman 2 : 0; Petek—Stulir 2 : 0; M. Filipčić—Landa 0 : 2; inž. Jerman—Mistina 1/2 : 1 1/2; B. Filipčić—Staneč 1 : 1 (obe remis).

Nadaljevanje v 4. stolpcu pod črto

Nadaljevanje iz 5. stolpca

Keresova bliskovita zmaga

P. Keres—E. Bööök

Kemer, 1937.

1. Sf3, d5. 2. c4, e6. 3. Se3, Sf6. 4. d4, Lc7. 5. g3 [moderna katalonska otvoritev; dobra in manj raziskana] 0-0. 6. Lg2, e6. 7. 0-0, Sbd7. 8. h3 [kmet mu je dišal, dočim bi preje Se5 zadostoval], b6. 9. Lb2, a5? [dvomljiva dejavnost; Lb7 s c5 bi prej vodilo do enake igre] 10. Sd2, La6. 11. e4, d4. 12. e5! Sd5. 13. bc4, Sxc3. 14. Lxc3, Te8. 15. Te1, b5 [zelo ostro, a konec koncev pogubno; Te8 in Sf8 je bilo preudarnjeje]. 16. e5, f6 [razbija močno belo središče]. 17. e6, Lxf6. 18. Se4 [Txc6? Sxc5!], b4. 19. Lb2, e5. 20. Sd6, e4. 21. Sxc8, Sxc5 [črni je dal začasno trdnjavo, zato pa je navidezno zelo grozno; toda beli z nekaj nepričakovanimi sunki pobije črnega na tlaj]. 22. Dh5! Sa4. 23. Le4! g6. 24. Lxg6! Lg6. 25. Dxc6+, Kh8. 26. Se7! [prekriža vse črne namare in račune] Lxe7. 27. Txe7, črni se je vdaj, kajti že na smrt obsoljeni lovec b2 zapoje zmagovito pesem.

Rešitev problema št. 150.

1. Tg 7! (nujnica). Lxg7. 2. e3.

Lxg5. 2. Df1.

21. nadaljevanje

»V katerem pismu?«
 »Ko si mi pisala, da mi imaš povedati toliko novega.«
 »Ne vem, če bi te zanimalo?« V njenem glasu je bila plaha prošnja, da bi pritrčila.
 »Zanima me vse, kar tebe zanima. Le to je, da mi redkokdaj kaj poveš!«

Martina je molčala, čuteč, da je ta opomin upravičen. Nekaj časa je bilo slišati samo tiktakanje velike stenske ure.

»Nič posebnega ni, mama, samo to, da sem se zaročila.« Tako, zdaj je bilo izgovorjeno, kamen se ji je odvalil od srca.

Skalarjeva je nekaj podobnega pričakovala, toda kakor hitro je njeno pričakovanje v Martininih besedah dobilo oprijemljivo obliko, je čutila, da to, kar ji je povedala hči, ni več otroška šala.

»S kom, za božjo voljo?« je vprašala.

»Ali je to tako važno, mama?«

»Seveda. Če praviš, da si se zaročila, pomeni to, da se boš tudi poročila. In to pomeni dalje, da boš živela z nekom vse svoje življenje. Mislim torej, da je pač važno, kakšen in kaj je tisti, ki bo tvoj bodoči mož.«

»Če si že tako radovedna: bodoči inženir. Tik pred diplomo je.«

»To je vse?«

»Da, vse. Razen tega naj ti povem, da je izvrsten dečko, rad ima živati in rad se smeje. Piše se Jurij Kačar, visok je meter in pet in sedemdeset centimetrov, pravi, da me ljubi!...«

»In kaj pravi k temu oče?«

»Nič.«

»Kako nič?«

»Ker še ničesar ne ve.«

Ana Skalarjeva je zmajala z glavjo. Kako blizu je še čas, kar je bila njena hči suhljat, bledoličen otrok, ki so ga rdečkasti lasje skorajda kazili. Da, ta otrok nikoli ni prišel ne k njej, ne k njenemu možu, zakaj vzgojen je bil v tujih rokah, v rokah »gospodičin vzgojiteljic«, ki so si znale edine pridobiti njegovo srce. Ko je ostala sama z materjo, ni bilo med njima nobene stične točke. Zdaj, naposled, potolikih letih, je prvič prišla k njej z zaupanjem, ki se je sicer še skrivalo za nerodno zadrego, pa je bilo vendar tisto zlato zaupanje, ki si ga je tolikanj želela vsa ta leta.

»Tudi tako hitro je šlo! Kdo bi si mislil, da imam že tako veliko hčer? Mislim, da ga bom kmalu spoznala, tega dvojega izbranca.«

»Če boš o vsem molčala očetu?«

»Kakor želiš. Sicer pa, zakaj takšno skrivanje?«

»Ker je oče, sam bog ve iz kakšnih vzrokov, prav zadnji čas še posebno nasrjen. Če sem le mogla, sem se mu izmuznila izpred oči.«

Te besede, ki jih je izrekla Martina nič hudega ne sluteč, so zbudile njeno mater, zakaj tako točno so potrjevale tisto, kar je bila slutila. Toda samo za trenutek je legla senca na njen obraz, takoj jo je pregnalo pravkaršnje veselo spoznanje, da je Martina o tako važni stvari govorila najprej z njo.

»Prav, je počasi dejala. »Povedali mi bova, kadar se nevihta poleže. Pri mladih ljudeh je že tako: kakor hitro človek odnese pete, se zgodi nekaj novega. Ali sta se z gospodično Alenko dogovorili?«

»Kako?«

»Tudi ona se je zaročila, mar ne veš?«

»Oh!«

»Kaj res nisi vedela?«

»Ne. In še posebno čudno je to, da je njen zaročenec najboljši Jurjev prijatelj! Le kako, da mu tega ni povedal?«

»Ker ljudje takšnih stvari ne govorijo vsakomur.«

»Kje si pa potem ti izvedela?«

»Povedal mi je oče. Gospodična Alenka je prosila za dopust, ker pozneje ne bo časa za počitnice.« Skalarjeva je začutila, da je ob tej laži zarjela, toda govorila je mirno dalje: »Ob tej priložnosti je povedala, da se je bila zaročila z arhitektom Brezarjem. Ali ga poznaš?«

»In še dobro. Vsi bogati Ljubljančani bi radi, da bi jim delal načrte. Naredil si je že precej denarja.«

»Lepo.«

Spet sta obmolčala, zatopljeni v svoje misli. Martina je bila vesela, da se je vse tako dobro in gladko izteklo. Bog ve zakaj se ji je poprej na lepem zazdelo, da je še zmerom tisto malo dekletce, ki ga lahko mati in oče oštejeta in postavita v kot. Ko je pa razodela svojo skrivnost in je mati ni ne oštevala, niti se jezila, se ji je zdelo na lepem skorajda enakovredna in je bila tega odkritja še posebno vesela.

Ko ju je nekaj minut nato Ivana prišla klicat h kosilu, sta odšli v jedilnico roko v roki, tako da ju je Skalar, ki je že sedel za mizo, začuden pogledal, toda dejal ni ničesar.

Pota mladosti

LJUBEZENSKI ROMAN
IZ DANASJNIH DNI

XIX

Meta Mirtičeva je zadnji čas s skrbjo opazovala svojega sina. Prihajal je domov bolj poredkoma, toda vseeno je lahko spoznala, da mu nekaj teži srce. Prvi čas svoje službe pri Skalarju je bil Tone izredno zadovoljen; kadar se je pripeljal na Dolenjsko cesto z elegantnim avtomobilom, da so vse stranke radovedno iztegovale glave, je navadno dobrovoljno pozvižgaval predse. Včasih je objel svojo mater okrog pasu in ji dejal:

»Mati, morda si bom zdaj prihranil dovolj denarja, da si omislím majhno mehanično delavnico, in potem boš tudi ti izpregla!«

Meta Mirtičeva je bila ponosna na svojega sina. Saj je bil tako pošten in tako spreten. Vse je znal doma narediti, bil je skoraj zmerom dobre volje in nikoli nikogar ni žalil. Ko ji je povedal, kaj se je zgodilo med njim in Milko, mu tega ni mogla v zlo šteti. Narobe, celo razveselila se je, da bo imela vnučka, saj je že tako daleč bil čas, ko je bil Tone še Tonček in je zlezal k njej v naročje, da bi mu povedala pravljico o Trdoglavu in Marjetici.

Ko je bil Tone zadnjičrat tu — bilo je tedaj, ko je pripeljal Milko s počitnic — se ji je zdel nekak potr. Rada bi uganila vzrok njegove slabe volje, toda nič ga ni hotela vpraševati. Sam o prišel k njej in ji vse povedal, kakor vselej doslej. Včeraj je res zvečer utegnil za pol urice domov. Povedal ji je samo, da se s prihodnjim mesecem vrne stari Skalarjev sofer, toda nič ni dejal ali bo tudi on ostal v službi ali ne.

Meta Mirtičeva se je tiho smehljala predse, ugibajoč, kako se bo Tone začudil, ko mu bo povedala, da je že izbrała zanj in za Milko pohištvo za kuhinjo in sobo in da je že vse plačano. Če jima ne bo všeč, bosta lahko zamenjala. Tudi Milki bo dobro delo, ko se bo odkrižala najhujših skrbi. In Tone bo že našel kakšno službo, najbolje bi bilo pač, če bi mogel imeti lastno podjetje. Nekaj bi že še lahko primaknila, saj si samo zato ni vsa ta leta privoščila nobenega počitka. Če bi našel primerne družabnika, da bi skupaj začela z majhno mehanično delavnico...

Vzdihnila je, pomivajoč posodo, ki se je nabrala, od strank, ki so pri njej pile zjutraj za zajtrk mleko ali kavo. Med njimi je bil tudi Tonetov sošolec, mehanik Andrej, ki mu je pred kratkim umrl varuh in zapustil lepo premoženje. Če prav bi Andrej zdaj lahko jedel v gostilni poleg, je še zmerom prihajal k njej na kavo, ki je o njej trdil, da tako dobre ni na svetu.

Kaj če bi on in Tone? je pomislila in že se ji je zdelo ta misel kakor razodetje. Da, Andrej bi gotovo tudi rad začel na svoje. In če bi še ona primaknila, kar ji je ostalo od prihrankov, bi se dalo urediti. Takoj po kosilu, ko bo utegnila, mora telefonirati Alenki, da jo povpraša za svet. Kako vesela in čisto izpremenjena se je vrnila s počitnic. Da, manjkalo ji je izpremembe, sirotici...

Dan Milvine poroke je bil eden tistih pasjih dni, ko Ljubljančani nite na Savo in druga kopališča. Bilo je sredi julija vročega, suhega poletja, ko si bežal v senco ali v vodo. Kljub temu pa udeleženci te male in skromne slavnosti niso bili zato nič slabše volje.

V tem mesecu dni se je za mlada novoporočena marsikaj izpremenilo, in kar je še najbolj nena vedno, izpremenilo na bolje. Uresničilo se je tisto, o čemer je Tone dolgo sanjal. Zdaj je imel naposled svoje stanovanje, čeprav majhno in skromno, imel je mehanično delavnico s stružnico in najpotrebnejšimi stroji, imel je mlado, lepo ženo, ki jo je imel od vsega srca rad.

Gospa Mirtičeva je našla za mlada dva stanovanje v Rožni dolini, v novejši, skromni hišici, priznani posebno zato, ker je imela velik senčnat vrt. Ko je Milka izvedela, da ji je bodoča tašča kupila opravilo, je bilo dosti zahvale in tudi nekaj solza. Naposled je bilo pa stanovanje le pripravljeno, nekaj s pomočjo Mete Mirtičeve, nekaj pa s prizadevanjem Milke in Alenke.

Zadnji čas se je Alenka tesneje navežala na svojo prijateljico iz detinstva. Zdaj ji ni bila več tako

da ne ve, kako bo gospodinjala brez njenih prispevkov. Vendar je Milka povedala svoji tašči, da so to samo materine muhe in da je sama komaj toliko zaslužila, da se je živela. Mati ima pa vendar čedno pokojnino.

Naposled so uredili tako, da je ostala Ahčinova sama, Milka je pa obljubila, da ji bo že kdaj pa kdaj kaj prispevala, če bo mogla. Na srečo pa Ahčinova ni sllila na poroko, misleč, da bo tako pokazala svoje nezadovoljstvo nad hčerino usodo. In tako so bili na svatbi samo domači Andreja, ki so ga povabili, ker je bil zdaj že teden dni Tonetov družabnik.

Po temeljitem posvetu gospe Mirtičeve z Alenko, h kateri sta pritegnili tudi Brezarja, ki se je zdaj pri Mirtičevih skorajda udomacil, so se namreč odločili, da bodo Tonetu predlagali, naj vpraša Andreja, ali bi ga veselilo družabništvo z njim. Tone je bil takoj navdušen za novi predlog, samo bal se je, da bo imel premalo denarja za skupno sodelovanje. Ko so pa prišli še materine prihranke, se je pokazalo, da denarja le ni tako malo. In ko so vprašali Andreja, ali bi ga veselilo, pričeti na lastno pest, so dobili boljši odgovor, kakor so pričakovali.

Z lokalom sta imela srečo, prav tedaj je prodajal svojo delavnico na Viču neki mehanik, ki je imel tudi kolesarsko delavnico. Andrej se je takoj pozanimal za ceno, ki je bila sicer visoka, toda ko so se pogodili, da bosta vzela samo najpotrebnejše stroje in da za začetek ne bosta imela velike delavnice za popraviljanje koles, so se zedinili in udarili v roko. Po starem mehaniku je ostal v delavnici samo še vajenec, zakaj Tone in Andrej sta sklenila, da bosta najprej sama krepko poprijela in si omislila pomočnika šele, ko se bosta nekoliko uvedla.

Ce je danes mislila Meta Mirtičeva na vse težave, ki so jih morali premagati, na vse pomisleke, ki jih je bilo treba odgnati, se ji je kar čudno zdelo, da so se po tako kratkem času le približali skupnemu cilju. Da, tudi srečen slučaj jim je šel na roko, zakaj če stari mehanik ne bi bil prodajal delavnice, bi najbrže Tone še zmerom ne imel stalnega zaslužka. Zdaj je ni več skrbelo za mlada dva, Tone je zdrav in priden, če bo le hotel, bo kmalu zaslužil za oba, za vse tri...

Pogrinjala je veliko, iz dveh miz sestavljeno mizo na vrtu pod Milkinim stanovanjem in štela svate: Alenka, gospod Brezar, Andrej, Tone, Milka in ona sama. Morda bi bilo dobro, povabiti še hišno gospodinjico, ki je bila tako prijazna, da je dovolila, da pripravijo mizo na vrtu pod veliko jablano.

Zdaj, zdaj se bodo pripeljali iz kjerve, Alenka je bila v kuhinji, kjer je končavala slaščice. Tone in Milka sta se odpeljala s pričama. Brezarjem in Andrejem, že pred dobre pol ure. Mirtičeva si je sicer tudi želela, da bi videla, kako se bo poročil njen edinec, kmalu je pa pregnala to željo, zakaj zdelo

V 24 URAH

barva, plista in kemično čisti oblike klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapeljnice itd. Pere suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH LJUBLJANA

tuja, skoraj da je razumela njene skrbi in večkrat se je na skrivaj skušala zviti v njen položaj. Odkar se je vrnila z Gorenjske, odkar je bila tako zelo srečna in zadovoljna s svojim življenjem, je imela samo eno željo, da bi tudi drugim pomagala, da bi čutili isto slast do življenja kakor ona sama.

Kadar je imela prosto, sta z Milko krenili proti Rožni dolini in pripravili v stanovanju to ali ono. Ko so pripeljali pohištvo, so se zdeli novi nekoliko neosebni prostori takoj bolj domači, vendar še ni bilo tiste prijetnosti, ki ti jo more dati samo urejen, lep dom. Ko sta pa razprostrli nekaj ročnih del, postavili na nizko omarico za perilo moderno keramiko in na mizo kristalno vazo, ki jo je Alenka poklonila Milki za poročno darilo, je postalo kar na lepem bolj toplo.

Ahčinka, ki se je najprej upirala zvezi med Tonetom in svojo hčerjo, upajoč, da se bo le našlo še kaj boljšega, je utihnila, videč, da ji ne bo treba Milki ničesar dati za doto in balo. Hkrati se je pa naredila, kakor da bi bilo samoumevno, da gospa Mirtičeva kupi mladima pohištvo, češ da je Tone tako »vse nesreče« kriv. Tožila je sicer, da bo zdaj težko živela sama, da ji bo dolgčas po hčeri in

HUMOR

Pozna jih
 »Kako dolgo boste portretirali mojo hčer, gospod slikar?«
 »Takole dvajsetkrat bo prišla v moj atelje.«
 »In če prihajam jaz z njo?«

Previdnost
 »Mama, prosim zlikaj očetu robec!«
 »Zakaj pa?«
 »Vozel si je naredil nanj... in bojim se, da je pri tem mislil name.«

Dve iz otroških ust
 Borut si ogleduje novo živalsko knjigo, ki mu jo je bil prinesel Miklavž. Kar zagleda sliko enogrbe in dvogrbe kamele.
 »Vidiš, poučuje svojo mlajšo sestrico,« kažoč živali, »to je kamela z enim nahrbtnikom in to kamela z dvema nahrbtnikoma.«

Zdravnik: »Tako, mali, zdaj pa iztegni jezik, kolikor moreš! Dobro, še malo, še, še!«
 Peter: »Ne gre več, gospod zdravnik, zadaj je priraščen.«

Nerodno
 Minka joka in tarna: »S Tinčkom je konec, konec...«
 »No, no, zakaj pa? Ali sta se sprla?«
 »Ne, samo sedela sva na klopci v parku...«
 »Aha, gotovo je postal predrzen...«
 »Narobe! Zaspal je!«

Lahkoverno
 »Če ne boste takoj plačali, bom stopil po stražnika!«
 »Ali mislite, da bo plačal zame?«

Med mladimi mamicami
 »Smešno! Gospa Korenčkova in gospa Čebulčkova ne govorita več druga z drugo. Smrtni sovražnici sta postali.«
 »Zakaj pa?«
 »Vsaka trdi, da ima najlepšega otroka v mestu.«
 »In katera od obeh ima res najlepšega?«
 »Nobena od njiju. Jaz ga imam!«

Zlobno
 »Kaj se ti je pa zgodilo, saj šepaš?«
 »Šel sem po cesti...«
 »In?«
 »Na lepem se je z nekega voza skotalil sod na mojo nogo.«
 »Da, da, to stori alkohol.«

Dober odgovor
 »Kakšna je prav za prav razlika med mecenom in poznavalcem prave umetnosti?« je lepega dne vprašal slikar Ladewig svojega prijatelja, slikarja Trimborna.
 »To je kaj preprosto,« je odgovoril Trimborn, »če ti naslikaš sliko in jo kupim jaz, sem jaz mecen. Če pa jaz naslikam sliko in jo kupiš ti, si ti poznavalec prave umetnosti.«

Predrznost
 »No, ali nič več ne slišiš o tistih tisoč lirah, ki si jih prejšnji mesec posodil sosedu?«
 »Pač. Slišim radijski aparat, ki si ga je kupil zanje.«

se ji je, da bi bila nekam odveč, in tudi Brezarjev avto je bil tako majhen.

Čudno, Milka ji je tako prirastla k srcu, kakor da bi bila njena hči. Da, že dolgo si je želela hčere, zdaj jo ima. Kako čudno je vse to. Ahčinova pa nikoli ni znala ceniti blagoslova otrok. Kar venomer se je pritoževala, kako hudo je otroki in kako je srečna, da ima samo enega in da je še ta preveč.

Nekaj ur nato, bilo je okrog štirih popoldne, so sedeli svatje dobre volje in zadovoljni, pa nekoliko razgreti od vročine, pogovora in vina pod jablano. Ko jih je opazoval Marko, ki jim je bil vendarle še najbolj tuj, je čutil, kako srečni so danes vsi ti ljudje in kako malo je treba za srečo. Spremljal je z očmi Alenko, ki se je spretna in vitka sukala med gosti, jim natakala vina in priušala jedi, ki so se spekle in sprazile v novi Milkini kuhinji pod spretnim vodstvom gospe Mete.

Naposled so se še vsi fotografirali, slikal jih je on sam s svojo malo Retino za spomin, kakor so dejali. Ženin in nevesta sta sedela v sredi, okrog njiju svatje in vsi so se prav veselo in zadovoljno držali. Bilo je prav tako, kakor na vsaki meščanski svatbi, samo nekoliko bolj prisrčno in prijetno. Zakaj nihče se ni poskušal v svečanih govorih in nevesta ni točila solza, temveč se je vsa srečna smejala.

Pozno v večeru sta se z Alenko vračala domov. Čeprav Alenka ni komur ne bi bila priznala, jo je vendar Milkina poroka, čeprav tako navadna in meščanska, ganila in vznemirila. Zdelo se ji je, kakor da je Milka že na koncu svoje poti, da je že prijadrala v tisti varni pristan, ki si ga vsaka pristna ženska tako želi. Ona sama je bila pa še komaj na začetku, valovje okrog nje je bilo še nemirno in jo je gnalo po mili volji.

Tesneje se je stisnila k Marku, kakor da bi tam iskala zavetja, čeprav je instinktivno slutila, da ga prav tam ne bo dobila, zakaj poslednji čas je prišlo med njima do drobne, skoraj neopazne napetosti, in sicer prav zaradi te poroke.

V tem mesecu pripravljanja se je Marko seznanil z njenimi prejšnjimi znanci in se vživel v njihovo družbo bolje, kakor je bila pričakovala. Da, Marku se je poznalo, da je tudi sam prišel iz ljudstva, zato je našel pot tja laže kakor v tiste sloje, kjer je zdaj živel.

Ko sta se po vsakokratnem obisku pogovarjala o teh ljudeh, se je pokazalo, da jim je Marko po svojem čustvovanju in pogledu na svet bližji od Alenke. Morda je bilo tudi tukaj vzrok v Alenkinem detinstvu, toda razpoka, ki je nastajala zaradi tega med njima, je postajala vsak dan širša in obcutnejša.

Marko na primer si je želel, da bi se tudi onadva prav kmalu poročila, pa četudi ne bi imela prav nič večjega stanovanja kakor Milka in Tone. Da, včasih si je tudi ona želela samo majhen, skromen domek, toda nikoli ni mislila, da ga je tako težko ustvariti, če moraš samo jemati in nič dajati.

Druga na njenem mestu bi bila morda celo vesela, da bi se omožila tako brez stroškov in varčevanja za balo. Njej je bilo pa mučno priti v dom, ki ni k njemu sama ničesar prispevala. Zdelo se je, da bi se v njem počutila tujo vseeno, čeprav bi jo Markova ljubezen uspravala čez ta pomislek.

Zato ga je prosila, naj počaka s poroko vsaj še leto dni. V tem letu bo nahranila toliko, da si bosta uredila dom tudi po njeni in ne samo po njegovi želji. Da, zdaj je šele videla, da je prav za prav izbirčna in da ne more biti resnično srečna v okolju, ki čisto ustreza njenim željam in njenemu okusu. Ze od malih nog je bila navajena lepih stvari in zdaj jih že ni mogla več pogrešati.

Vse to, posebno pa želja, da bi ostala še nekaj časa samostojna, da bi še utegnila prihraniti si vsaj nekaj za skupni dom, jo je odganjalo od misli na zakon, tako da se je zdelo čisto zadovoljna s svojim življenjem. Marko je pa to njeno željo napak razumel.

Večkrat, posebno pa zadnji čas, je opazila, da je razdražljiv in zelo hitro ves v ognju. Kajpak ni slutila, da je ljubosumne nravi, zakaj ona je bila edina, česar si je pozelel in če bi mu odtegnili njo, bi mu vzeli tisto, kar je iskalo tako dolgo let in naposled slučajno našel. Bil ni ljubosumen samo na Skalarja, temveč na vse, kar jo je obdajalo. Na tisto življenje, ki ga je očitno bolj ljubila od skromnega življenja v njegovem bodočem domu, na njeno delo, ki jo je izpolnjevalo, na njene želje, ki niso bile podobne njegovim.

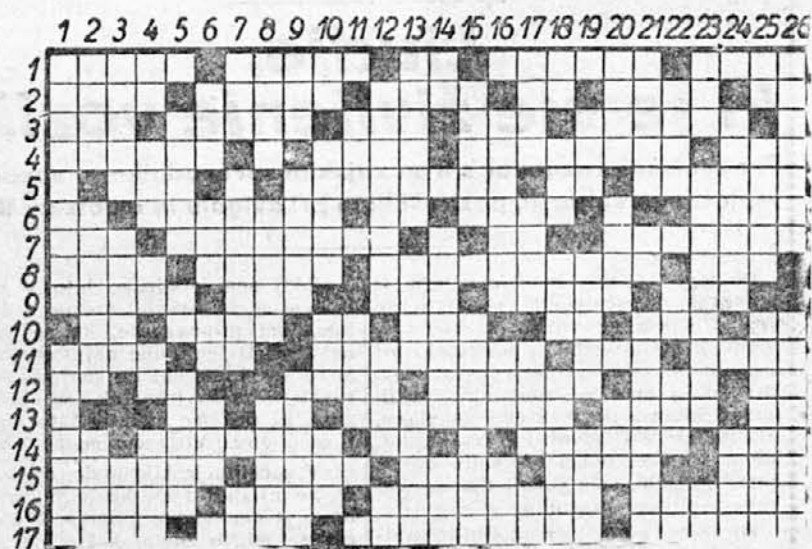
Oh, če bi jo mogel pogovoriti, da bi pustila vse in prišla k njemu! Saj zasluži vendar dovolj za oba!

Dalje prihodnjiš

Božična križanka

Pomen besed:

1 in 17 vodoravno je naše voščilo vsem ugankarjem tega kotička.

Vodoravno: 2. Kamele z And ali tibetanski svečeniki; italijanska beseda za poštarino, pa tudi pristanisce v romanskih jeziki; znana angleška grofija ob Rokavskem prelivu; oblika pomožnega glagola ali znak za silicij; azijska visoka planota; del kolesa. 3. Moško ime (krajša oblika); globokih ali junaških čustev; ni se cesta; neprijetni zvoki (brez samoglasnikov); tako, enako velik. 4. Gora nad Kamnikom; več dvojic; morala; padavina (brez prvega samoglasnika). 5. Žensko ime; snov, tvarina; dva enaka samoglasnika; znamenit benečanski slikar, ki je umrl v 16. stoletju skoraj sto let star. 6. Cesta okrajsava za: dobro pomni; mesto v Eritreji (ob železnici); nikalna; njen je bil prvi greh; tuje žensko ime v množini. 7. Jeza (latinsko, ali azijska država brez zadnje črke); moško ime; osebni zaimek (obrnjeno); navaden človek ali vojak. 8. Stara dolžinska mera; gledališče ali glasbeno delo; španska pokrajina; morišča. Osnovna mera; hoditi; novo delo; rusko jezero; kulturna razina. 9. Začetnici našega pesnika (1869.—1910.); ena zemeljska pot okrog sonca; časovni veznik (obrnjeno); znano staro egiptčansko ali grško mesto (2. sklon); bodica (brez sredine); pomožni glagol; kratica pri svetnikih v koledarju. 11. Kamela ga vseeno rada pozre; grška črka, ki predstavlja neko stalno število; tuja beseda za rastlinstvo; ploščinske mere; če prevedé hiti, jo zgubiš. 12. Skrajni del kopnega; predlog; dvakrat ista tuja okrajšava za število; slonov nos; o ebni zaimek; predlog. 13. Veznik; dva samoglasnika debeluška; dva pojma iz fizike (v zvezi z elektriko); števnik; 24. in 14. črka abecede. 14. Igra: kna karta; kraj blizu Skofljice; predlog; kraj blizu Celja (l = m); osebni zaimek. 15. Tuja za denar; okrajšano ameriškansko moško ime, ki ga tudi medvedom dajejo; dvakrat ista soglasniška skupina, ki se ne sme deliti; vezaika; predlog pri holandskih prilikih, ki pa ne pomeni plemstva. 16. Muza ljubavne pesni; rad bi imel; a + desetletje (tuja); gorovje ob Renu. 17. Nerabljeno; 365 dni ima navadno; naš tednik (do konca).

Navpično: 1. Grad iz Jurčičevega Desetega brata; risan okras (tuja, brez končne črke). 2. Z veseljem kaj storé; zvon je tak; gorenska reka (4. sklon). 3. Rimsko mesto, čigar ostanke Ljubljana kaže in skriva; reklamna firma v Ljubljani (z s spredaj je ime Herodove hčere, ki si je za svoj ples sprošila glavo sv. Janeza Krstnika); slovanski raj. 4. Veznik; žensko ime; arabski konj; osebni zaimek; časovno razdobje, ki v tej križanki še dvakrat pride. 5. čistost; kemični znak za aluminij; draga kovina. 6. Členica, ki dá besedi pomen silne starosti; topot brez začetka in konca; junaska pesnitev; števnik. 7. Del dneva; mriča poškropiti; časovni veznik. 8. Motor tako ropota; kinarjevo orodje; okaran. 9. Moško ime; domačini z Nove Zelandije; vodilo, princip. 10. Začetnici našega velikega pesnika; mesto ob Gangesu; Avari (brez zadnje črke); moško ime (okrajšano). 11. Eden od možnih zaključkov šahovske igre (za obiskovalce kina pa raje; filmski komik brez svojega tovariša); domača žival. 12. Močan človek; tuja za prestol; ploščinska mera. 13. Srbohrvatski števnik; glasben znak ali beležka, opazka; južnoameriški noj. 14. Veznik; skoraj konec je že tega časa; igle ima, pa ni krojač. 15. Z njim se pošteno strgaš in oprakaš; oni, ki prejmejo nek zakrament in postanejo Kristosovi vojščaki. 16. Spoznanje, ugotovitev, ki splošno velja; rudarski izraz glede naprave; japonski denar. 17. Z njimi ješ in govoriš; svoboden ali zavarovan zoper nalezljive bolezni (tuja); nesrečni Kajnov brat; nos brez pretina. 18. Grška črka iz 11. vod.; krajevni prislov; hčerin mož; nauk o ljubezni, ljubavno življenje (brez a). 19. Osebni ali kazalni zaimek; moško ime; bolj trd. 20. Slovenci ga ne prodamo, pravi pesem; staro orožje (brez prve črke); števnik. 21. Svoboden; egiptčanski bog sonca; zveza posameznih strok, zadruga. 22. Ženski glasovi; železniška ali poštna kratica; zvok, odmev; kvartaški izraz. 23. Zaimek; preprišen; kratica za trgovsko družbo. 24. Rešenik

sveta; domača žival. 25. Medmet; hu dič; prepoznani. 26. Kar še preostane; kraj pod Golovcem.

Vprašaj in preizkusi me!

Ali kaj poznate to igro! V anglo saksonskih državah in v Nemčiji je že nekaj let silno priljubljena družabna igra. V naspotju z večino drugih iger ne preizkuša toliko izobrazbe, domišljije ali smisla za kombiniranje, temveč predvsem znanje in spomin.

Pravila so kaj enostavna! Gre za to, da poskušamo na neko skupino vprašanj kar najbolje odgovoriti. Za premišljanje pri posameznih vprašanjih je dovoljena največ ena minuta in le pri težjih ali obširnejših po dve. Preizkušas lahko svoje znanje sam, v dvoje ali v poljubno veliki družbi, kjer se vedno plameno sproti odgovarja.

S primerjanjem in oceno odgovorov prinesemo šele tedaj, ko so izčrpana vprašanja ene skupine. Popolen in točen odgovor zasluži dve točki, če odgovorite dovršeno a obširne kot vprašanje zahteva, prejmete tudi samo dve točki, ostane vam pa lahko vsa slava in ponos. Nič odgovora ali zgrešen odgovor ostaneta brez točke. V vseh ostalih primerih, ko so odgovori le približni, nepopolni, zaslužite eno točko. Kljub temu se bo tu pa tam težje odločiti za »rede«. Pravilo je da ne ocenjujete prestrogo in dlako cepsko in glede na izobrazbo tekmovalcev. Možni so seveda naprejšnji drugačni dogovori. Tisti, ki zastavlja vprašanja, nadzira čas in ocenjuje, je tudi lahko udeležuje igre. Tedaj glede točk odloča večina z glasovanjem. Z uvidevnostjo in sportsko fairneso si boste lahko prihranili vse spore in nesporazume.

Naj vas ne odbija, da je igra nekoliko izpitu podobna, saj vam res lahko pošten »vek« naprti in pripravi tudi jeze ali sramu. Toda marikaj smo pač že pozabili in vprašanja utegnemo biti tako hudomušna, da vas ravno za boleče mesto potpaajo. Čeprav se dotikajo najrazličnejših področij človeškega vedenja, so vendar toliko splošna, da more nekoliko izobražen človek nanje po večini odgovoriti.

Za poskušnjo prinašamo skupino 20 vprašanj in bo torej možno doseči največ 2x20 = 40 točk. Kdor jih bo samo 15 nabral, se zares ne bo smel ponašati; oni s 30 točkami že nekaj velja, da ne govorimo o še boljših tleh — če jih bo sploh kaj. Posebej pa moramo poudariti, da je to ocenjevanje zelo relativnega značaja in velja le za bolj solane in našitane tekmovalce. Saj vendar ni vseeno, kdo odgovarja. Inteligenca, na darjenost in izobrazba so pa sploh drugi in širši pojmi kakor znanje in učenost, ki ju naša igra hoče predvsem meriti.

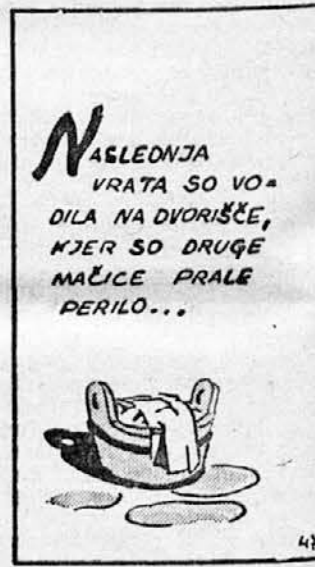
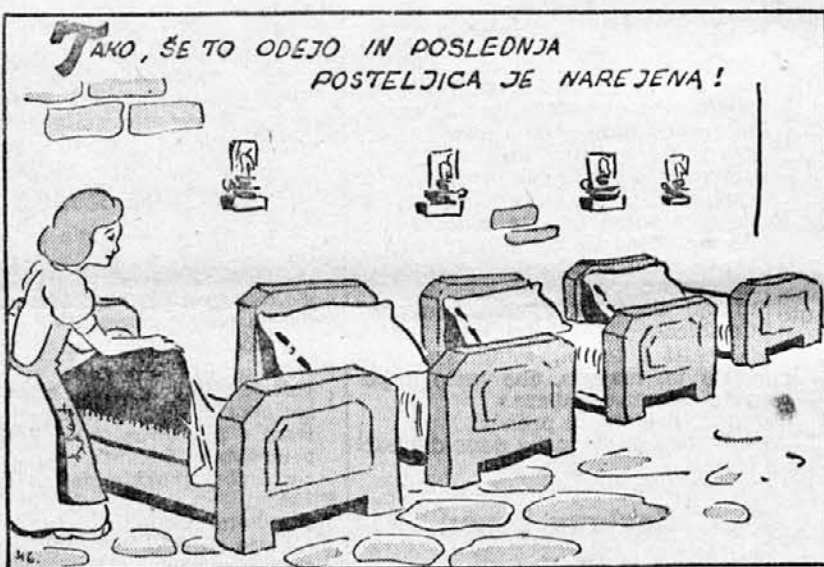
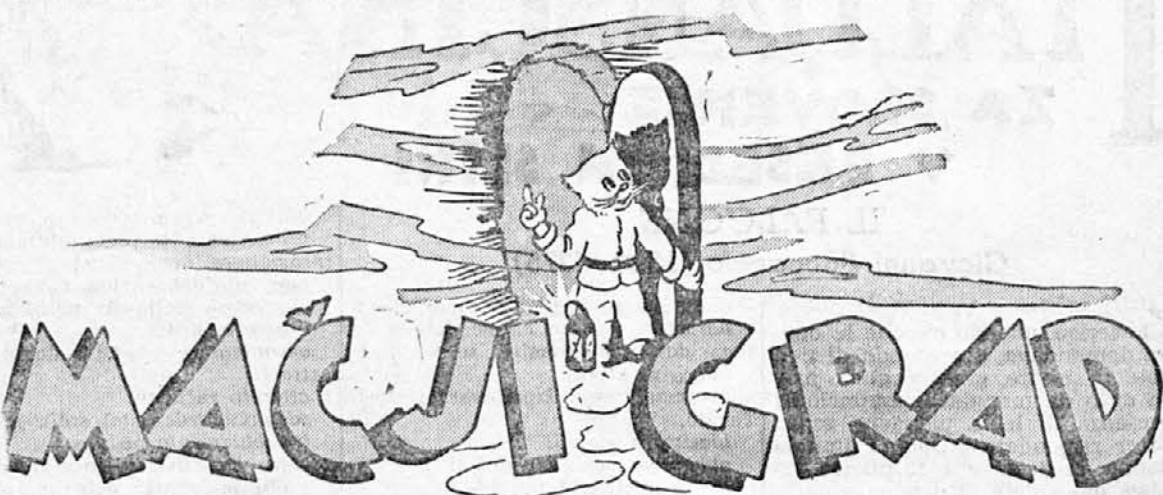
Glavno pa je, da vam bo igra za praznike pripravila nekaj koristnega razvedrila in zabave. Le poizkusite! Onim, ki se bodo bolj slabo izkazali, bomo ob priliki nudili možnost za »popravni izpit«, drugim pa za nadaljnjo preizkušnjo in postavljanje.

Prva skupina:

1. Katera je najdaljša človeška mišica?
2. Ali more kit utoniti?
3. Kje se je rodil Oton Zupancič?
4. Koliko let bi se približno vozili do sonca z zelo hitrim vlakom?
5. Koga so imenovali Grki barbara in kaj to pomeni?
6. Kdo je ustanovil Rdeči križ in ob kakšni priliki?
7. Na kak izreden način je lahko bil v srednjem veku na smrt obsojeni pomiloščen?
8. Kaj je nasprotje k abstraktnemu?
9. Kdo je bil Rimski Korzakov?
10. Katera je barva žalosti na Kitajskem?
11. Kako se imenuje najvišji vrh v Afriki?
12. Kdo je izumil ladijski vijak?
13. Kako star je približno šivalni stroj?
14. Katera je najstarejša evropska republika?
15. Kateri planeti so brez lun?
16. Kdo je spisal »Podobe iz sanj«?
17. Kolika je povprečna toplotna koža?
18. Kako se je imenoval Sokratov najslavnejši učenec?
19. Kaj je manometer?
20. Kaj je sabotaza?

Odgovore najdete na 12. strani.

IZVIRNA ISTRSKA PRAVLJICA * BESEDILO JE NAPISAL IN RISBE NARISAL STRIC MIŠKO

DALJE PRIHODNJC

